

**ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ 2021-2027**

Πρόγραμμα	<i>ΗΠΕΙΡΟΣ 2021-2027</i>
CCI Προγράμματος	<i>2021EL16FFPR009</i>
Έκδοση Προγράμματος	<i>2.2</i>

Έκδοση Εγγράφου	<i>11.0</i>
-----------------	--------------------

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2026

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ	3
2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ	5
2.1. Πράξεις πλην Κρατικών Ενισχύσεων	5
Μεθοδολογία αξιολόγησης	5
Επιλογή μεθοδολογίας αξιολόγησης	6
Αξιολόγηση προτάσεων	7
Κριτήρια επιλογής πράξεων	8
ΣΤΑΔΙΟ Α΄: Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης	8
ΣΤΑΔΙΟ Β΄: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων	9
Προσαρμογή κριτηρίων και προσδιορισμός τρόπου βαθμολόγησής τους	17
2.2. Πράξεις Κρατικών Ενισχύσεων	18
Υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης και παραλαβή	18
Αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης	18
3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ 11.0 ΈΚΔΟΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	20
4. Κριτήρια Επιλογής Δράσεων	21
Δράση: 2Α.ν.3 Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων / 2Α.ν.3γ: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων οικισμών Γ΄ προτεραιότητας Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την Περιφέρεια Ηπείρου	21
Δράση 2Α.ιν.1 Έργα προστασίας από την κλιματική αλλαγή / 2Α.ιν.1γ Προμήθεια εξοπλισμού για την ενίσχυση των δομών πολιτικής προστασίας τοπικής εμβέλειας (Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού) για την αντιμετώπιση καταστροφών	
Δράση: 2Γ.ν.1: Δράσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Δράση 2Γ.ν.2: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Δράση : 2Δ.χι.3: Προσιτή φοιτητική στέγαση	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

1. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060

Οι αρμοδιότητες της ΔΑ όσον αφορά στην επιλογή και έγκριση πράξεων προβλέπονται στον καν. (ΕΕ) 2021/1060 ως ακολούθως:

Άρθρο 73 Επιλογή πράξεων από τη διαχειριστική αρχή

Σύμφωνα με το άρθρο 73 του καν. 2021/1060 η ΔΑ καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία και σε εμποδιζόμενα άτομα, διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και την παρ. 1 του άρθρου 191 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Ειδικότερα, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο του κανονισμού, για την επιλογή των πράξεων η ΔΑ:

1. εξασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις συμμορφώνονται με το πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της συνέπειάς τους με τις σχετικές στρατηγικές στις οποίες βασίζεται το πρόγραμμα, και ότι συμβάλλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη των ειδικών στόχων του προγράμματος·
2. διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου, συνάδουν με τις αντίστοιχες στρατηγικές και έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του εν λόγω αναγκαίου πρόσφορου όρου·
3. διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις αντιπροσωπεύουν τη βέλτιστη σχέση μεταξύ του ποσού της στήριξης, των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται και της επίτευξης των στόχων·
4. επαληθεύει ότι ο δικαιούχος διαθέτει τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς για να καλύψει τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις, ώστε να διασφαλίσει την οικονομική τους βιωσιμότητα·
5. διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου υπόκεινται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή σε διαδικασία ελέγχου και ότι έχει ληφθεί δεόντως υπόψη η αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων, βάσει των απαιτήσεων της εν λόγω οδηγίας·
6. επαληθεύει ότι όταν οι πράξεις έχουν ξεκινήσει πριν από την υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση στη διαχειριστική αρχή, τηρείται το εφαρμοστέο δίκαιο·
7. διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συγκεκριμένου Ταμείου και ότι εντάσσονται σε έναν τύπο παρέμβασης·
8. διασφαλίζει ότι οι πράξεις δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες οι οποίες αποτελούσαν τμήμα πράξης που υπόκειται σε μετεγκατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 66 ή οι οποίες θα συνιστούσαν μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 1 στοιχείο α)·
9. διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις δεν επηρεάζονται άμεσα από αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής όσον αφορά παράβαση δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ η οποία θέτει σε κίνδυνο τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών ή την επιτέλεση των πράξεων·
10. διασφαλίζει την ενίσχυση της κλιματικής ανθεκτικότητας των επενδύσεων σε υποδομές που έχουν αναμενόμενη διάρκεια ζωής τουλάχιστον 5 ετών.

Άρθρο 63 Επιλεξιμότητα

- Στο άρθρο 63 του καν. 2021/1060 ρυθμίζονται θέματα επιλεξιμότητας των δαπανών και συγκεκριμένα στην παρ. 6 προβλέπεται ότι οι πράξεις δεν επιλέγονται για στήριξη από τα Ταμεία σε

περίπτωση που έχουν ολοκληρώσει το φυσικό αντικείμενό τους ή υλοποιηθεί πλήρως πριν να υποβληθεί η πρόταση από το δικαιούχο (αίτηση χρηματοδότησης) βάσει του Προγράμματος, ανεξαρτήτως του αν έχουν εκτελεστεί όλες οι σχετικές πληρωμές, με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 20 του κανονισμού για πράξεις που ανταποκρίνονται σε έκτακτες περιστάσεις. Επίσης, στην παρ. 9 του ίδιου άρθρου του κανονισμού ορίζεται ότι μια πράξη μπορεί να λαμβάνει στήριξη από ένα ή περισσότερα Ταμεία ή από ένα ή περισσότερα Προγράμματα και από άλλα μέσα της Ένωσης. Στις περιπτώσεις αυτές, οι δαπάνες που δηλώνονται σε μια αίτηση πληρωμής για ένα από τα Ταμεία δεν δηλώνονται για κανένα από τα παρακάτω:

- στήριξη από άλλο Ταμείο ή μέσο της Ένωσης
- στήριξη από το ίδιο Ταμείο στο πλαίσιο άλλου Προγράμματος.

Νόμος 4914/2022

Οι απαιτήσεις του καν. (ΕΕ) 2021/1060 έχουν ενσωματωθεί στον ν. 4914/2022 και συγκεκριμένα στο άρθρο 35 «Εξειδίκευση Προγράμματος», στο άρθρο 36 «Ένταξη πράξεων στα Προγράμματα», στο άρθρο 40 «Θέματα επιλεξιμότητας δαπανών στα Προγράμματα» και στο άρθρο 51 «Σύγκρουση συμφερόντων», ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στην επιλογή και έγκριση των πράξεων. Σημειώνεται ότι:

✓ Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, η ΔΑ λαμβάνει υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του. Τα σχετικά θεμελιώδη δικαιώματα που εξετάζονται είναι τα ακόλουθα: 8 Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, 16 Επιχειρηματική ελευθερία, 21 Απαγόρευση διακρίσεων, 23 Ισότητα ανδρών και γυναικών, 26 Ένταξη ατόμων με αναπηρίες, 37 Προστασία του περιβάλλοντος, 41 Χρηστή διοίκηση, 42 Πρόσβαση στα έγγραφα και ανάλογα τις προς αξιολόγηση προτάσεων και: 16 Επιχειρηματική ελευθερία, 17 Ιδιοκτησία, 33 Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή, 36 Πρόσβαση στις υπηρεσίες οικονομικού ενδιαφέροντος, 38 Προστασία του καταναλωτή.

Εφόσον, η ΔΑ έχει υπόνοια/ένδειξη μη συμμόρφωσης σε αρχή ή δικαίωμα του Χάρτη ανατρέχει σε «Υποστηρικτική Λίστα κατά την αξιολόγηση, και επαλήθευση των πράξεων βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων», η οποία δίνει κατευθυντήριες οδηγίες ως προς την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του Χάρτη, προκειμένου η ΔΑ να διαπιστώσει ως προς ποιο δικαίωμα δεν υπάρχει συμμόρφωση. Η ΔΑ λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της πρότασης. Στην περίπτωση που η πρόταση δεν μπορεί να βελτιωθεί η ΔΑ απορρίπτει την πρόταση.

✓ Το πλαίσιο πρόληψης και αντιμετώπισης της σύγκρουσης συμφερόντων τίθεται από τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (Δημοσιονομικός Κανονισμός) και την 2021/C121/01 ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες Γραμμές για την αποφυγή και διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού». Ως σύγκρουση συμφερόντων νοείται κατάσταση κατά την οποία η αμερόληπτη και αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων προσώπου που εμπλέκεται στη δημοσιονομική εφαρμογή υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναίσθηματικούς λόγους, πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, οικονομικό συμφέρον ή οποιοδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον.

Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τον Δημοσιονομικό Κανονισμό, απαγορεύεται σε κάθε πρόσωπο το οποίο εμπλέκεται στη διαδικασία της αξιολόγησης, να προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση των συμφερόντων του με τα συμφέροντα της Ένωσης και στο πλαίσιο αυτό οφείλει να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση των προσωπικών συμφερόντων του με τα συμφέροντα της Ένωσης. Λαμβάνει, επίσης, τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων στα καθήκοντα για τα οποία είναι αρμόδιο και για την αντιμετώπιση καταστάσεων που μπορεί αντικειμενικά να εκληφθούν ως σύγκρουση συμφερόντων. Στο πλαίσιο αυτό, το πρόσωπο πρέπει να αναφέρει το ζήτημα στον ιεραρχικά ανώτερό του. Ο αρμόδιος ιεραρχικά ανώτερος πρέπει να επιβεβαιώνει γραπτώς αν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων.

Το στέλεχος/στελέχη της ΔΑ ή οι εξωτερικοί αξιολογητές, πριν διενεργήσουν την αξιολόγηση υποβληθείσας πρότασης, οφείλουν να επιβεβαιώσουν στα σχετικά φύλλα αξιολόγησης ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων. Η επιβεβαίωση καταγράφεται σε σχετικό πεδίο στο ΟΠΣ και αποτελεί μέτρο πρόληψης σύγκρουσης συμφερόντων, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων διαχείρισης των Προγραμμάτων.

2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Η διαδικασία για την επιλογή και έγκριση πράξεων περιγράφεται στη *Λειτουργική Περιοχή Ι* του Εγχειριδίου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Βασικό στάδιο της διαδικασίας είναι η *αξιολόγηση* των προτάσεων που υποβάλλουν οι δυνητικοί δικαιούχοι, κατόπιν πρόσκλησης που εκδίδει η ΔΑ. Η επιλογή της μεθοδολογίας αξιολόγησης, η προσαρμογή (προσθήκη, εξειδίκευση) των προτεινόμενων, στις παρούσες οδηγίες, κριτηρίων επιλογής πράξεων καθώς και η βαρύτητα και η βαθμολόγηση αυτών, που θα γίνει από τη ΔΑ, διαφοροποιείται/προσαρμόζεται ανάλογα με τις δράσεις και τους ειδικότερους στόχους των προσκλήσεων. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την επιλογή των πράξεων εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης.

Στην περίπτωση προσκλήσεων δράσεων με κοινά χαρακτηριστικά ή και περιεχόμενο από διαφορετικές ΔΑ (π.χ. πρόσκληση για τη βελτίωση υποδομών υγείας από δύο διαφορετικές ΕΥΔ ΠΕΠ) συστήνεται η εφαρμογή συναφών κριτηρίων, χάριν συνεκτικότητας. Για το σκοπό αυτό, στο πλαίσιο του χρονοπρογραμματισμού των προσκλήσεων (σύμφωνα με το άρθρο 49 του καν. 2021/1060) ενθαρρύνεται η αμοιβαία ενημέρωση των ΔΑ και η μεταξύ τους επικοινωνία με την υποστήριξη και σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της ΕΑΣ.

Σε κάθε περίπτωση, η μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής πράξεων πρέπει να είναι σαφώς προσδιορισμένα, διαφανή και να συνοδεύουν την πρόσκληση υποβολής προτάσεων, ώστε να είναι εκ των προτέρων γνωστοί οι όροι και οι προϋποθέσεις αξιολόγησης των προτάσεων.

Τα εγκεκριμένα κριτήρια δεν μπορούν να τροποποιούνται κατά τη διαδικασία της επιλογής των πράξεων στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης.

2.1. Πράξεις πλην Κρατικών Ενισχύσεων

Μεθοδολογία αξιολόγησης

Οι βασικές μεθοδολογίες αξιολόγησης είναι:

- Άμεση Αξιολόγηση. Εφόσον επιλεγεί η άμεση αξιολόγηση, στην πρόσκληση ορίζεται η αρχική καθώς και η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων. Κάθε πρόταση που υποβάλλεται αξιολογείται άμεσα χωρίς να απαιτείται να παρέλθει η προθεσμία υποβολής. Εφόσον η πρόταση ικανοποιεί τα κριτήρια που ορίζονται στην πρόσκληση προωθείται για ένταξη στο Πρόγραμμα. Η αξιολόγηση των υποβαλλομένων προτάσεων συνεχίζεται, με τη σειρά της ημερομηνίας και ώρας της ηλεκτρονικής υποβολής τους στο ΟΠΣ, μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της πρόσκλησης ή αξιολογηθεί ο συνολικός αριθμός των προτάσεων.

Στην περίπτωση εξάντλησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού, η ΔΑ ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω του ιστότοπου του Προγράμματος.

- Συγκριτική Αξιολόγηση. Στη συγκριτική αξιολόγηση ορίζεται στην πρόσκληση η αρχική καθώς και η καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία πρέπει να υποβληθούν οι προτάσεις των δυνητικών δικαιούχων. Η έναρξη της αξιολόγησης των προτάσεων ξεκινά μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προτάσεων. Από τα κριτήρια τα οποία βαθμολογούνται προκύπτει η συνολική βαθμολογία της κάθε πρότασης, βάσει της οποίας θα καθοριστεί η σειρά κατάταξης των προτάσεων. Οι προτάσεις που επιλέγονται για

χρηματοδότηση (μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της πρόσκλησης) είναι εκείνες με τις υψηλότερες βαθμολογίες.

Επιλογή μεθοδολογίας αξιολόγησης

Για τη λήψη της απόφασης σχετικά με τη μεθοδολογία αξιολόγησης που θα επιλεγεί, η ΔΑ τεκμηριώνει την καταλληλότητα της επιλεγείσας μεθοδολογίας και εισηγείται σχετικά στην Επιτροπή Παρακολούθησης.

Κατά κανόνα η άμεση αξιολόγηση είναι ταχύτερη κατά τη διεκπεραίωσή της και επιτρέπει στους δυνητικούς δικαιούχους που διαθέτουν ετοιμότητα υποβολής προτάσεων (και πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις της πρόσκλησης) να χρηματοδοτηθούν χωρίς σημαντικές καθυστερήσεις, αφού κάθε πρόταση αξιολογείται με τη σειρά υποβολής της.

Η συγκριτική αξιολόγηση, παρά το γεγονός ότι κατά κανόνα είναι περισσότερο χρονοβόρα διαδικασία, καθώς προϋποθέτει να έχει υποβληθεί το σύνολο των προτάσεων για να αρχίσει η αξιολόγησή τους, πλεονεκτεί στην τεκμηρίωση της επιλογής των πλέον κατάλληλων πράξεων, αφού κάθε πρόταση συνοδεύεται από αναλυτική κλιμακούμενη βαθμολόγηση των κριτηρίων, βάσει της οποίας επιλέγονται τελικά οι προτάσεις με τη μεγαλύτερη συνολική βαθμολογία.

Για την επιλογή της καταλληλότερης μεθοδολογίας αξιολόγησης, ώστε να μεγιστοποιηθεί η συμβολή της χρηματοδότησης στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος, θα πρέπει να συνεκτιμώνται παράμετροι που συσχετίζονται με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά των δράσεων που συμπεριλαμβάνονται σε κάθε πρόσκληση. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- το πλήθος και οι αρμοδιότητες των δυνητικών δικαιούχων

Στην περίπτωση που η πρόσκληση απευθύνεται σε συγκεκριμένο δυνητικό δικαιούχο (π.χ. λόγω θεσμικής αποκλειστικής αρμοδιότητας) είναι προφανές ότι θα επιλεγεί η άμεση αξιολόγηση. Αντιθέτως, για προσκλήσεις που απευθύνονται σε πολλούς δυνητικούς δικαιούχους που διεκδικούν «ανταγωνιστικά» την χρηματοδότηση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης κατά κανόνα επιλέγεται η συγκριτική αξιολόγηση.

- το φυσικό αντικείμενο των πράξεων

Η συγκριτική αξιολόγηση ενδείκνυται κατεξοχήν σε περιπτώσεις ομοειδών πράξεων με κοινά χαρακτηριστικά όσον αφορά το φυσικό τους αντικείμενο, για τις οποίες η σύγκριση είναι ευχερέστερη. Παράδειγμα σε κατηγορίες πράξεων όπως είναι τα ερευνητικά προγράμματα, η συγκριτική αξιολόγηση πλεονεκτεί έναντι της άμεσης. Η άμεση αξιολόγηση είναι προσφορότερη για πράξεις, η υλοποίηση των οποίων είναι επιβεβλημένη από ανελαστικές υποχρεώσεις της χώρας σε επίπεδο ΕΕ, και περιγράφονται με σαφήνεια στην πρόσκληση.

- το ύψος του διαθέσιμου προϋπολογισμού (συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη)

Εφόσον οι πόροι που θα διατεθούν μέσω της πρόσκλησης εκτιμάται ότι επαρκούν για τη χρηματοδότηση των προτάσεων που τελικά θα υποβληθούν (π.χ. πράξεις υποδομών όπου είναι γνωστές στη ΔΑ οι ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν) κατά κανόνα επιλέγεται η άμεση αξιολόγηση (εφόσον άλλοι παράγοντες δεν συνηγορούν για το αντίθετο). Αντίθετα, αν ο διαθέσιμος προϋπολογισμός δεν μπορεί να καλύψει το σύνολο των καταγεγραμμένων αναγκών, είναι σκόπιμη η επιλογή της συγκριτικής αξιολόγησης.

- Τμηματοποιημένα έργα (phased)

Για πράξεις που υπόκεινται σε τμηματοποίηση επιλέγεται αποκλειστικά η άμεση αξιολόγηση. Για τις πράξεις αυτές εφαρμόζονται οι όροι των άρθρων 118 και 118α του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

- Έργα στρατηγικής σημασίας

Για τα έργα στρατηγικής σημασίας επιλέγεται αποκλειστικά η άμεση αξιολόγηση.

Είναι προφανές ότι όλες οι ανωτέρω παράμετροι πρέπει να συνεκτιμώνται συνδυαστικά κατά την επιλογή της μεθοδολογίας αξιολόγησης των προτάσεων.

Αξιολόγηση προτάσεων

Σύμφωνα με τη Διαδικασία ΔΙ_2: Επιλογή και έγκριση πράξης (πράξεις πλην ΚΕ), οι προτάσεις [Τεχνικό Δελτίο Πράξης με συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα όπως αυτά έχουν προσδιοριστεί στην Πρόσκληση] υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω του ΟΠΣ. Κατά την υποβολή της πρότασης γίνεται από το ΟΠΣ αρχικός έλεγχος συμβατότητας, προκειμένου να επιτραπεί ή όχι η υποβολή της.

- Η ημερομηνία υποβολής της πρότασης είναι εντός της προθεσμίας που τίθεται στην πρόσκληση.
- Ο αιτούμενος προϋπολογισμός της πρότασης είναι εντός ορίων, εφόσον τίθενται στην πρόσκληση.
- Ο κύριος πράξης που έχει δηλωθεί στο Τεχνικό Δελτίο Πράξης περιλαμβάνεται στους δυνητικούς δικαιούχους που έχουν οριστεί στην πρόσκληση, όταν αυτοί είναι μοναδικά προσδιορισμένοι.
- Η περίοδος υλοποίησης της προτεινόμενης προς συγχρηματοδότηση πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών, όπως αυτή ορίζεται στην πρόσκληση.
- Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης είναι πλήρως συμπληρωμένο και έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα της υπεύθυνης δήλωσης του νόμιμου εκπροσώπου του δικαιούχου (π.χ. περί μη ολοκλήρωσης φυσικού αντικείμενου, μη διπλής χρηματοδότησης κ.λπ.).
- Έχουν επισυναφθεί στο ΤΔΠ όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην πρόσκληση.

Στη συνέχεια και εφόσον έχουν διασφαλιστεί οι παραπάνω προϋποθέσεις, η αξιολόγηση των προς χρηματοδότηση πράξεων διενεργείται σε δύο στάδια:

ΣΤΑΔΙΟ Α': Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης.

ΣΤΑΔΙΟ Β': Αξιολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο / ομάδα κριτηρίων.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τα αρμόδια στελέχη της ΔΑ, ή από εξωτερικούς αξιολογητές με απόφαση της ΔΑ, για τα/τους οποία/οποίους διασφαλίζεται ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων μέσω της υποβολής σχετικής δήλωσης (Υπόδειγμα 1) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη με αρ. 157460/ΕΞ2024 εγκύκλιο της ΕΥΘΥΠΣ «Οδηγίες/διευκρινίσεις για: α) τις δηλώσεις μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 κατ' άρθρο 51 του ν. 4914/2022 προς τις Διαχειριστικές Αρχές και τους Ενδιάμεσους Φορείς του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων της ΠΠ 2021-2027 που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και προς την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ (Υπόδειγμα 1) [...]» και στην ΥΑ 198477 ΕΞ 2024 «Καθορισμός και εξειδίκευση των θεμάτων που αφορούν στη ρήτρα αμεροληψίας και ζητημάτων πρόληψης καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων της διάταξης του άρθρου 51 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» (ΦΕΚ Β 7629).

Η αξιολόγηση των προτάσεων πρέπει να ολοκληρώνεται

- στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης, κατά κανόνα εντός σαράντα (40) ημερών από την ημερομηνία υποβολής στη ΔΑ της σχετικής πρότασης,
- στην περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης, κατά κανόνα εντός ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προτάσεων.

Οι προθεσμίες αυτές είναι δυνατόν να προσαρμόζονται και να προσαυξάνονται σε ειδικές περιπτώσεις π.χ. σύνθετων προτάσεων ή όταν υπάρχει μεγάλος αριθμός προτάσεων που υποβάλλονται στο ίδιο χρονικό διάστημα ή καθυστερήσεις που δεν οφείλονται στη ΔΑ. Το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δικαιούχου μέχρι την αποστολή από αυτόν των συμπληρωματικών στοιχείων, εφόσον απαιτούνται, δεν προσμετράται στην προθεσμία που έχει η ΔΑ στη διάθεσή της για να ολοκληρώσει την αξιολόγηση.

Κριτήρια επιλογής πράξεων

ΣΤΑΔΙΟ Α΄: Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Το Στάδιο Α έχει στόχο να διασφαλίσει, ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία της αξιολόγησης (συγκριτική ή άμεση), τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και στην πρόσκληση, προκειμένου η πρόταση να προχωρήσει στο Στάδιο Β της αξιολόγησης.

Κατά το Στάδιο Α εξετάζεται η πληρότητα της πρότασης ως προς τα επιμέρους κριτήρια επιλογής πράξεων όπως αυτά έχουν εγκριθεί από τις οικείες Επιτροπές Παρακολούθησης. Ειδικότερα εξετάζονται τα εξής:

- ✓ **Δικαιούχος που εμπίπτει στην πρόσκληση.** Εξετάζεται εάν ο φορέας που υποβάλει την πρόταση εμπίπτει στις κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων που έχουν οριστεί στην πρόσκληση.
- ✓ **Αρμοδιότητα του δικαιούχου να υλοποιήσει την πράξη.** Εξετάζεται εάν ο φορέας που υποβάλει την πρόταση έχει εκ των καταστατικών του σκοπών την αρμοδιότητα υλοποίησης της πράξης (ή συγκεκριμένου υποέργου). Η αρμοδιότητα αυτή προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το σκοπό, την αποστολή και τα αντικείμενα δραστηριότητας του φορέα, τη χωρική αναφορά της αρμοδιότητας, την ευθύνη για τη λειτουργία της πράξης / έργου (όπου αυτό έχει εφαρμογή). Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης, όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων κλπ., που η ΔΑ αναζητάει από την καρτέλα του φορέα στο ΟΠΣ.

Στις περιπτώσεις πράξεων για τις οποίες έχει συναφθεί ή πρόκειται να συναφθεί σύμβαση συνεργασίας μεταξύ του φορέα που, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, έχει την αρμοδιότητα υλοποίησης της πράξης και άλλου φορέα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 παρ. 1 έως 4 του ν. 4412/2016, των άρθρων 646 έως 654 του ν. 5314/2026, ή άλλης ειδικής διάταξης που προβλέπει τη σύναψη αντίστοιχης σύμβασης συνεργασίας, και η ευθύνη υλοποίησης της πράξης αναλαμβάνεται από τον έτερο συμβαλλόμενο φορέα ως δικαιούχο, εξετάζεται, κατά το παρόν στάδιο, η ύπαρξη του σχεδίου της σχετικής σύμβασης στα συνημμένα έγγραφα του ΤΔΠ. Η πληρότητα και το περιεχόμενο της σύμβασης συνεργασίας αξιολογούνται στο Β στάδιο της αξιολόγησης (2η ομάδα κριτηρίων), μέσω της συμπλήρωσης της Λίστας Ελέγχου Δημοσίων Συμβάσεων μεταξύ Φορέων του Δημοσίου και βάσει των οδηγιών της.

[Η ΔΑ δύναται κατά την κρίση της να εξετάζει το συγκεκριμένο κριτήριο στο Β στάδιο της αξιολόγησης, οπότε προσαρμόζει τον τίτλο της σχετικής ομάδας κριτηρίων σε «Αρμοδιότητες φορέων και πληρότητα περιεχομένου της πρότασης»]

- ✓ **Αρμοδιότητα του φορέα λειτουργίας και συντήρησης.** Για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις, εξετάζεται εάν ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης έχει τη σχετική αρμοδιότητα. Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης, όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων κ.λπ. που η ΔΑ αναζητάει από την καρτέλα του φορέα στο ΟΠΣ. Εάν ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης δεν ταυτίζεται με τον δικαιούχο της πράξης και τα στοιχεία αυτά δεν υπάρχουν στο ΟΠΣ, τότε υποβάλλονται συνημμένα κατά την υποβολή της πρότασης/ΤΔΠ.

[Η ΔΑ δύναται κατά την κρίση της να εξετάζει το συγκεκριμένο κριτήριο στο Β στάδιο της αξιολόγησης, οπότε προσαρμόζει τον τίτλο της σχετικής ομάδας κριτηρίων σε «Αρμοδιότητες φορέων και πληρότητα περιεχομένου της πρότασης»]

- ✓ **Η πρόταση εμπίπτει στο στόχο πολιτικής, στην προτεραιότητα, στους ειδικούς στόχους, στα πεδία παρέμβασης και στους όρους που έχουν οριστεί στην πρόσκληση.** Εξετάζεται εάν η πρόταση συνάδει με τα στοιχεία του Προγράμματος που έχουν οριστεί στην πρόσκληση. Δηλαδή αν η πρόταση εμπίπτει στο στόχο πολιτικής, στην προτεραιότητα, στους ειδικούς στόχους, στα πεδία παρέμβασης, στους τύπους των δράσεων και στους όρους της εκάστοτε πρόσκλησης.

[Η ΔΑ δύναται κατά την κρίση της να εξετάζει το συγκεκριμένο κριτήριο στο Β στάδιο της αξιολόγησης.]

- ✓ **Διαπίστωση διαχειριστικής επάρκειας του παρόχου υπηρεσιών ύδατος.** Σύμφωνα με το έγγραφο με αρ. πρ. 78526/19-05-2026 και τίτλο «Οδηγίες για την αξιολόγηση και την υλοποίηση πράξεων του τομέα υδάτων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021–2027» της Γ.Γ. ΕΣΠΑ *(μόνο για τις δράσεις 2Α.ν.3γ: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την Περιφέρεια Ηπείρου, 2Γ.ν.1: Δράσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, 2Γ.ν.2: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων)*
- ✓ **Τυπική πληρότητα της υποβαλλόμενης πρότασης.** Εξετάζεται εάν το ΤΔΠ είναι πλήρως συμπληρωμένο (συμπεριλαμβανομένων όλων των πεδίων της υπεύθυνης δήλωσης του νόμιμου εκπροσώπου του δικαιούχου) και εάν έχουν επισυναφθεί σε αυτό όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα όπως τυποποιημένα έντυπα του ΣΔΕ, μελέτες, αποφάσεις των αρμόδιων ή συλλογικών οργάνων του δικαιούχου, κοκ, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σχετική πρόσκληση.
- ✓ **Εκπόνηση Γενικού Σχεδίου Υπηρεσιών Ύδατος (ΓΣΥΥ) και Ετήσιας Έκθεσης Προγραμματισμού.** Σύμφωνα με το έγγραφο με αρ. πρ. 78526/19-05-2026 και τίτλο «Οδηγίες για την αξιολόγηση και την υλοποίηση πράξεων του τομέα υδάτων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021–2027» της Γ.Γ. ΕΣΠΑ *(μόνο για τις δράσεις 2Α.ν.3γ: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την Περιφέρεια Ηπείρου, 2Γ.ν.1: Δράσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, 2Γ.ν.2: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων)*
- ✓ **Υποβολή αποφάσεων των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμόδιων οργάνων.** Εξετάζεται εάν έχουν υποβληθεί, συνημμένα στο ΤΔΠ, αποφάσεις των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμόδιων οργάνων, όπου αυτό προβλέπεται ή απαιτείται από τη σχετική νομοθεσία.

Η θετική αξιολόγηση όλων των κριτηρίων του Σταδίου Α αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει το Στάδιο Β της αξιολόγησης των προτάσεων. Διαφορετικά, η πρόταση απορρίπτεται και ενημερώνεται σχετικά ο δυνητικός δικαιούχος.

ΣΤΑΔΙΟ Β' : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Κατά το Στάδιο Β διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής πράξεων, τα οποία διακρίνονται σε **τέσσερις βασικές ομάδες**, τις οποίες εξειδικεύει η ΔΑ κατά την κρίση της:

Ακολουθώς, παρατίθενται ενδεικτικά στοιχεία που δύνανται να αξιολογηθούν για επιμέρους κριτήρια επιλογής πράξεων:

1^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Πληρότητα περιεχομένου πρότασης

Κατά την εξέταση της εν λόγω ομάδας κριτηρίων αξιολογείται:

- ✓ **Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικειμένου.** Η πράξη εξετάζεται ως προς:
 - α) τα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά της,
 - β) τον τρόπο υλοποίησης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυση της υλοποίησης της πράξης με αναφορά σε όλα τα επιμέρους υποέργα αυτής, απαιτούμενες ενέργειες/ εργασίες που συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο της πράξης και κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίησή της, χρονική αλληλουχία ενεργειών, καταλληλότητα δράσεων προβολής και επικοινωνίας ανάλογης έκτασης με την πράξη),
 - γ) την αποτύπωση των παραδοτέων της πράξης.
- ✓ **Έλεγχος μη διπλής χρηματοδότησης.** Η πράξη ελέγχεται ως προς το ενδεχόμενο διπλής χρηματοδότησης του ίδιου φυσικού αντικειμένου με χρήση δύο αναφορών που παράγονται από το ΟΠΣ. Οι αναφορές παρέχουν ολοκληρωμένη εικόνα ανά φορέα περιλαμβάνοντας το σύνολο των δεδομένων που τηρούνται στο ΟΠΣ μαζί με περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των πράξεων, προκειμένου να διασφαλίζεται ο έγκαιρος εντοπισμός πιθανών περιπτώσεων διπλής χρηματοδότησης. Ειδικότερα:

α) Κατάλογος πράξεων φορέα (δικαιούχου – κύριου του έργου –εταίρου): Περιλαμβάνει πλήρη κατάλογο των πράξεων (ενταγμένων, ολοκληρωμένων, απενταγμένων) και των προτάσεων υπό αξιολόγηση, στις οποίες συμμετέχει ο φορέας στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, ΕΣΠΑ 2021-2027, ΤΑΑ, ΤΑΜΕΥ και ΕΠΑ, ανάλογα με τον ρόλο του ως δικαιούχου, κυρίου του έργου ή εταιρίου (συνδικαιούχου).

β) Κατάλογος συμβάσεων δικαιούχου: Περιλαμβάνει πλήρη κατάλογο των συμβάσεων του δικαιούχου σε συνδυασμό με τους αναδόχους.

Στις περιπτώσεις που ο έλεγχος της μη διπλής χρηματοδότησης του ίδιου φυσικού αντικείμενου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά την αξιολόγηση της πρότασης (όπως σε δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, ανακαίνισης κατοικιών, καταρτίσεις κλπ.), τότε ελέγχεται η ύπαρξη σχετικής πρόβλεψης που διασφαλίζει τη μη διπλή χρηματοδότηση είτε στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος (εάν προβλέπεται) είτε σε άλλη απόφαση που απαιτεί έγκριση από τη ΔΑ.

✓ **Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού.** Εξετάζεται ο προϋπολογισμός της πράξης σε σχέση με το προτεινόμενο φυσικό αντικείμενο. Ενδεικτικά στοιχεία που αξιολογούνται είναι:

α) **Η πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού.** Εξετάζεται εάν η πράξη περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου / παραδοτέων, καθώς και αν συμμορφώνεται με τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας και τους τυχόν ειδικότερους όρους της πρόσκλησης, ώστε αφενός να εξασφαλίζεται η επαρκής χρηματοδότηση του επιδιωκόμενου λειτουργικού αποτελέσματος της πράξης, αλλά και να αποφεύγονται μη αναγκαία ή μη επιλέξιμα κόστη. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποια παραδείγματα:

- Για την κατασκευή έργου υποδομής ενδέχεται να απαιτούνται δαπάνες για απόκτηση γης, σύνδεση της υποδομής με δίκτυα ΟΚΩ, ενεργειακός επιθεωρητής, ελεγκτής δόμησης, πιστοποιημένος εκτιμητής, βασικός μελετητής.
- Για την προμήθεια εξοπλισμού ενδέχεται να απαιτούνται διαμορφώσεις των χώρων εγκατάστασης του εξοπλισμού.
- Για ηλεκτρονικές υπηρεσίες /προϊόντα ενδέχεται να απαιτείται αναβάθμιση ηλεκτρονικών συστημάτων των χρηστών.
- Για τα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα εξετάζεται:

i) εάν οι κατηγορίες δαπανών που δηλώνονται στο Τεχνικό Παράρτημα Υλοποίησης Με Ίδια Μέσα, ή στο Έντυπο Ανάλυσης Κόστους (ΕΑΚ) και τη σχετική απόφαση (ΥΑ άρθρου 9 π.δ. 24/2019) στην περίπτωση των αρχαιολογικών ερευνών/εργασιών που υλοποιούνται με ίδια μέσα, συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο, τα πακέτα εργασίας και τα παραδοτέα, καθώς και τις δραστηριότητες που η υλοποίησή τους είναι απαραίτητη για την επίτευξη των παραδοτέων και αποτυπώνονται τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση της πράξης,

ii) εάν ορθά κατανέμονται οι κατηγορίες δαπανών στις επί μέρους εργασίες και πακέτα εργασίας.

- Σε πράξεις που υλοποιούνται με τη χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους, το κριτήριο θεωρείται ότι πληρείται εφόσον οι επιλογές αυτές προβλέπονται στην πρόσκληση για υποβολή προτάσεων και η επιλογή απλοποιημένου κόστους καλύπτει κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες και αναγκαίες για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων/ενεργειών. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός της πράξης περιλαμβάνει πραγματικές δαπάνες και δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους, εξετάζεται επιπλέον ότι δεν υπάρχει αλληλεπικάλυψη μεταξύ των πραγματικών δαπανών και των δαπανών βάσει απλοποιημένου κόστους ώστε να διασφαλισθεί η μη διπλή χρηματοδότηση των ίδιων δαπανών. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός της πράξης περιλαμβάνει συνδυασμό επιλογών απλοποιημένου κόστους, εξετάζεται πιθανή αλληλεπικάλυψη μεταξύ των δαπανών που καλύπτονται από τις διαφορετικές επιλογές απλοποιημένου κόστους.

β) **Το εύλογο του κόστους.** Εξετάζεται κατά πόσο η κοστολόγηση της πράξης είναι εύλογη. Ο δυνητικός δικαιούχος φέρει την ευθύνη να υποβάλλει τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία (επεξηγήσεις, υπολογισμούς, εκθέσεις, στατιστικά, κ.α.) που επιτρέπουν την αξιολόγηση του εύλογου των εκτιμώμενων αξιών και του προϋπολογισμού της πράξης. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι εκτιμήσεις βασίζονται, κατά περίπτωση, σε πραγματικά οικονομικά ή/και στατιστικά δεδομένα, κατάλληλες αναλύσεις και αξιόπιστες μεθόδους πρόβλεψης, ενώ τυχόν αναφορές σε συνθήκες της αγοράς ή μεταβολές τιμών θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να συνδέονται σαφώς με τις εκτιμώμενες δαπάνες. Σε περιπτώσεις όπου τα υποβληθέντα στοιχεία δεν επαρκούν για την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος, η ΔΑ ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες ή διευκρινίσεις. Το Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα αποδεικτικά στοιχεία που εξετάστηκαν, τον τρόπο με τον οποίο αυτά αξιολογήθηκαν, ώστε να τεκμηριωθεί το συμπέρασμα ότι οι εκτιμώμενες αξίες είναι εύλογες. Πιο συγκεκριμένα για:

i) Δημόσια έργα και δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών

Οι προϋπολογισμοί των ανωτέρω προκύπτουν από τα αναλυτικά τιμολόγια δημοσίων έργων για διάφορες κατηγορίες έργων (οδοποιίας, υδραυλικών, λιμενικών, οικοδομικών και πρασίνου, κλπ.) και από τον κανονισμό προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών. Ο προϋπολογισμός της πρότασης πρέπει να έχει συνταχθεί με βάση τα τελευταία εγκεκριμένα τιμολόγια.

ii) Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών

Το εύλογο του προϋπολογισμού για προμήθειες μπορεί να βασισθεί:

- στο πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης,
- σε έρευνα αγοράς συμπεριλαμβανομένης της αναζήτησης και διασταύρωσης τιμών από επίσημους προμηθευτές ή μέσω του διαδικτύου,
- σε μη δεσμευτικές προσφορές (π.χ. τουλάχιστον δύο προσφορές από δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές) που υποβάλλονται από τον δυνητικό δικαιούχο.

iii) Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών

Το εύλογο του προϋπολογισμού για υπηρεσίες μπορεί να βασισθεί στο πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης.

iv) Υλοποίηση έργων με ίδια μέσα

Το εύλογο του κόστους στα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα τεκμηριώνεται από την ανάλυση του προϋπολογισμού των επί μέρους κατηγοριών δαπανών στο *Τεχνικό Παράρτημα Υλοποίησης με Ίδια Μέσα* ή στο *Έντυπο Ανάλυσης Κόστους (ΕΑΚ)* στην περίπτωση αρχαιολογικών ερευνών/εργασιών που υλοποιούνται με ίδια μέσα) που συνυποβάλλει ο δικαιούχος με την πρότασή του (Τεχνικό Δελτίο Πράξης). Στο ΕΑΚ πρέπει να αποτυπώνονται κατ' ελάχιστον: η περιγραφή του φυσικού αντικείμενου, των πακέτων εργασίας και των παραδοτέων, ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμός του υποέργου, με περιγραφή του αριθμού, των ειδικοτήτων και της διάρκειας απασχόλησης του απαραίτητου προσωπικού, των αμοιβών τους και των λοιπών αναγκαίων δαπανών για την υλοποίηση του υποέργου, κατ' αντιστοιχία με τις κατηγορίες δαπανών των ΤΔΥ.

Η ΔΑ εξετάζει το εύλογο του προϋπολογισμού κάθε κατηγορίας δαπάνης που κρίνεται ως απαραίτητη για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου, στη βάση τεκμηρίωσης που συνυποβάλλει ο δυνητικός δικαιούχος όπως π.χ. μισθοδοτικές καταστάσεις του μισθοδοτούμενου προσωπικού που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση του έργου, μη δεσμευτικές προσφορές για προμήθειες ή υπηρεσίες, ενδεικτικά κόσθη μετακινήσεων κ.λπ., λαμβάνοντας υπόψη και τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας για την κάθε κατηγορία δαπάνης βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας.

Σημειώνεται ότι το εύλογο του προϋπολογισμού δαπανών, δραστηριοτήτων ή ενεργειών που χρηματοδοτούνται με χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους θεωρείται ότι εξασφαλίζεται εφόσον οι επιλογές αυτές προβλέπονται στην πρόσκληση και η επιλογή απλοποιημένου κόστους (μοναδιαίο κόστος, κατ' αποκοπή ποσό, κατ' αποκοπή ποσοστό) καλύπτει κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες και αναγκαίες για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων/ ενεργειών.

γ) **Η ορθή κατανομή του προϋπολογισμού.** Εξετάζεται η ορθή κατανομή του προϋπολογισμού στις επιμέρους κατηγορίες δαπανών σε σχέση με το προτεινόμενο φυσικό αντικείμενο/ παραδοτέα της πράξης.

✓ **Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης.** Εξετάζεται η ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της προτεινόμενης πράξης σε σχέση με:

α) το φυσικό αντικείμενο (μέγεθος, πολυπλοκότητα, κ.λπ.),

β) την επιλεγμένη μέθοδο υλοποίησης π.χ. διαγωνιστική διαδικασία, αυτεπιστασία, επιταγές εισόδου (voucher), κ.λπ.,

γ) το επίπεδο ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίησή της, όπως κήρυξη απαλλοτριώσεων, προκήρυξη για επιλογή ωφελούμενων, υπουργικές αποφάσεις εφαρμογής, κλπ.,

δ) τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης π.χ. αρχαιολογικά ευρήματα, διοικητικές ή δικαστικές εμπλοκές, πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης κ.λπ.

Επικουρικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί με βάση την πρότερη εμπειρία της ΔΑ και άλλα διαθέσιμα εργαλεία.

2^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Τήρηση θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών

Προτεινόμενη πράξη που αξιολογείται ότι συμβάλλει αρνητικά έστω και σε ένα από τα παρακάτω κριτήρια της 2ης Ομάδας δεν δύναται να ενταχθεί.

✓ **Τήρηση θεσμικού πλαισίου σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών.** Εξετάζεται εάν το προτεινόμενο στο ΤΔΠ θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των υποέργων συνάδει με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο ως προς τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Εφόσον έχουν προηγηθεί της υποβολής της πρότασης σχετικές ενέργειες, εξετάζεται εάν ο δικαιούχος έχει τηρήσει μέχρι τη στιγμή της υποβολής της πρότασης, τους κατά περίπτωση ισχύοντες εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες για την προτεινόμενη πράξη.

Για τις περιπτώσεις ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις διαδικασίες έγκρισης σταδίων δημοσίων συμβάσεων του Εγχειριδίου Διαδικασιών του ΣΔΕ.

Οι συμβάσεις (ή σχέδιο αυτών) του άρθρου 12 ν.4412/2016 και των άρθρων 646 έως 654 του ν. 5314/2026 (συμβάσεις μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα) ελέγχονται και συμπληρώνεται η σχετική *Λίστα Ελέγχου Δημοσίων Συμβάσεων Μεταξύ Φορέων του Δημοσίου*, αρχικά από τον δικαιούχο και υποβάλλεται με το ΤΔΠ. Κατά την αξιολόγηση, η *Λίστα Ελέγχου* ελέγχεται από τη ΔΑ και στο φύλλο αξιολόγησης πράξης συμπληρώνεται το αποτέλεσμα του ελέγχου με συνημμένη τη *Λίστα Ελέγχου*. Στους *ειδικούς όρους του Παραρτήματος Ι της Απόφασης Ένταξης* συμπληρώνονται οι παρατηρήσεις της ΔΑ επί του σχεδίου σύμβασης και ορίζεται η ημερομηνία που ο δικαιούχος υποβάλλει την υπογεγραμμένη σύμβαση.

Στις περιπτώσεις που κατά τη διαδικασία της εξέτασης των σταδίων δημοσίων συμβάσεων εντοπιστεί παρατυπία, στη διατύπωση γνώμης ορίζονται τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα ή το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης που επιβάλλεται από τη ΔΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά οριζόμενα στην απόφαση της Επιτροπής C (2019) 3452 final/14.5.2019 (κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για δημοσιονομικές διορθώσεις σε δημόσιες συμβάσεις).

Για τις τμηματοποιημένες πράξεις δεν απαιτείται εκ νέου έλεγχος της διαδικασίας συμβασιοποίησης των εν εξελίξει συμβάσεων. Ισχύουν οι προεγκρίσεις που διενεργήθηκαν κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

✓ **Τήρηση θεσμικού πλαισίου σύναψης συμβάσεων φορέων που δεν έχουν την ιδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα** (άρθρο 43 ΥΑ επιλεξιμότητας δαπανών). Για τις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες δημοσίων συμβάσεων εξετάζεται η τήρηση του ειδικότερου πλαισίου που θεσπίζεται για τις ανάγκες διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και εφαρμογής συγκεκριμένου τύπου πράξεων/ υποέργων. Εξετάζεται δηλαδή, εάν η υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης/ υποέργου σχεδιάστηκε κατά τρόπο συμβατό με τα οριζόμενα στο εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο (βλ. σχετικό έγγραφο με α.π. 69336 ΕΞ 2026/ΥΠΕΘΟΟ/05.05.2026¹).

Ειδικότερα, για δικαιούχους οι οποίοι δεν έχουν την ιδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής, οι οποίοι δεν υποχρεούνται στην τήρηση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων καθώς οι συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται από αυτούς δεν φέρουν δημόσιο χαρακτήρα αλλά αποτελούν συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου διεπόμενες από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, έχουν υποχρέωση τήρησης των ειδικών προϋποθέσεων επιλεξιμότητας των δαπανών στις οποίες προβαίνουν.

Στο άρθρο 43 παρ.1 της ΥΑ 114947 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» ορίζεται ότι *οι δαπάνες συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών είναι επιλέξιμες εφόσον ο δικαιούχος προβεί στη σύναψή τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό του πλαίσιο, σύμφωνα με τους κανόνες και αρχές όπως εξειδικεύονται στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ και σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας. Το θεσμικό πλαίσιο συμβασιοποίησης του αντικειμένου της πράξης οφείλει επιπροσθέτως -στην περίπτωση των εν λόγω φορέων- να συμμορφώνεται με τις προβλέψεις που ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 43.*

Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, στο υποβληθέν ΤΔΠ, ελέγχεται ότι αναφέρεται το θεσμικό πλαίσιο (ΤΔΠ> ΤΜΗΜΑ Δ > ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ > ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ή/και ΤΜΗΜΑ ΣΤ > ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ > ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ / ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ) και ότι οι σχετικοί κανόνες για τον τρόπο υλοποίησης αναλύονται περαιτέρω και περιλαμβάνονται σε ένα δεσμευτικό -ανάλογα με το είδος του φορέα- κείμενο, το οποίο βρίσκεται στην καρτέλα του δικαιούχου αλλά και επισυνάπτεται στο ΤΔΠ. Γενική και αόριστη παραπομπή στο ν.4412/2016 και στην αναλογική εφαρμογή του, δεν πληροί την υποχρέωση αυτή. Η ΔΑ/ΕΦ αξιολογεί την καταλληλότητα και προσφορότητα της εν λόγω διαδικασίας υλοποίησης.

✓ **Τήρηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

Κατά την αξιολόγηση της πρότασης, η ΔΑ λαμβάνει υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΧΘΔ) και την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιείται η «Υποστηρικτική Λίστα κατά την αξιολόγηση, και επαλήθευση των πράξεων βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων», η οποία δίνει κατευθυντήριες οδηγίες ως προς την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του ΧΘΔ. Τα σχετικά θεμελιώδη δικαιώματα που εξετάζονται είναι τα ακόλουθα: 8 Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, 16 Επιχειρηματική ελευθερία, 21 Απαγόρευση διακρίσεων, 23 Ισότητα ανδρών και γυναικών, 26 Ένταξη ατόμων με αναπηρίες, 37 Προστασία του περιβάλλοντος, 41 Χρηστή διοίκηση, 42 Πρόσβαση στα έγγραφα και ανάλογα τις προς αξιολόγηση προτάσεων και: 16 Επιχειρηματική

¹ Έγγραφο με α.π. 69336 ΕΞ 2026/ΥΠΕΘΟΟ/05.05.2026 και θέμα «Α. Οδηγίες για την πρόσκληση, αξιολόγηση, ένταξη και παρακολούθηση πράξεων των Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2021-2027, οι οποίες υλοποιούνται από φορείς που δεν έχουν την ιδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα, σύμφωνα με το άρθρο 43 της ΥΑ επιλεξιμότητας δαπανών (αρ. πρωτ. 114947/29-11-2022, ΦΕΚ Β 6132) & Β. Οδηγίες για πράξεις που υλοποιούνται από Αναθέτουσες Αρχές/Αναθέτοντες Φορείς εκτός πεδίου εφαρμογής ν. 4412/2016»

ελευθερία, 17 Ιδιοκτησία, 33 Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή, 36 Πρόσβαση στις υπηρεσίες οικονομικού ενδιαφέροντος, 38 Προστασία του καταναλωτή.

Εφόσον η ΔΑ έχει υπόνοια/ένδειξη μη συμμόρφωσης σε αρχή ή δικαίωμα του ΧΘΔ λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της πρότασης. Στην περίπτωση που η πρόταση δεν μπορεί να βελτιωθεί, η ΔΑ απορρίπτει την πρόταση.

✓ **Συμβατότητα της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων.**

Εξετάζεται εάν η πράξη είναι συμβατή με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται σε σχετικές εγκύκλιους της ΕΥΚΕ-ΧΕ αναφορικά με τον έλεγχο συμβατότητας προτεινόμενων προς χρηματοδότηση πράξεων με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην περίπτωση που η πράξη είναι κρατική ενίσχυση θα πρέπει να αποτυπώνονται οι ενέργειες στις οποίες έχει προβεί ο δικαιούχος ώστε να διασφαλίσει εκ των προτέρων το συμβιβασμό της χορηγούμενης ενίσχυσης με το δίκαιο του ανταγωνισμού περί κρατικών ενισχύσεων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από την Συνθήκη και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ δίνονται κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη είναι κρατική ενίσχυση. Στην περίπτωση που η πράξη δεν είναι κρατική ενίσχυση θεωρείται ότι ικανοποιείται το κριτήριο.

✓ **Αειφόρος ανάπτυξη.** Εξετάζεται με ποιο τρόπο η προτεινόμενη πράξη σέβεται τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης ειδικότερα σε σχέση με τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις της εγκεκριμένης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κάθε Προγράμματος.

✓ **Ενίσχυση της κλιματικής ανθεκτικότητας.** Εξετάζεται η διασφάλιση της ενίσχυσης της κλιματικής ανθεκτικότητας της προτεινόμενης επένδυσης σε υποδομή, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής «Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027» (2021/С 373/01) και με τις περαιτέρω κατευθύνσεις του Παραρτήματος ΙV για την εκπλήρωση του κριτηρίου της ενίσχυσης της κλιματικής ανθεκτικότητας.

Το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται σε πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομή με αναμενόμενη διάρκεια ζωής τουλάχιστον 5 ετών και οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία Α (υποκατηγορίες Α1 και Α2) της ΥΑ κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων (ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069 ΦΕΚ 841В/2022, όπως ισχύει). Μετά την έκδοση της ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/143898/9866/31.12.2024 απόφασης με την οποία τροποποιήθηκαν οι αναλυτικές προδιαγραφές των περιβαλλοντικών μελετών, το κριτήριο εκπληρώνεται εφόσον έχει εξετασθεί επαρκώς κατά την διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης η διάσταση της κλιματικής ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 18 του Εθνικού Κλιματικού Νόμου (ν. 4936/2022) και αυτό αποτυπώνεται στην Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). Σε διαφορετική περίπτωση, ο δικαιούχος υποβάλλει τη σχετική έκθεση τεκμηρίωσης, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙV.

✓ **Προάσπιση και προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.** Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις γυναίκες και στους άντρες. Σημειώνεται ότι η αρχή της ισότητας δεν αποκλείει τη διατήρηση ή τη θέσπιση μέτρων που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα υπέρ του υποεκπροσωπούμενου φύλου. Εξετάζεται εάν η πράξη συνεκτιμά και υπερασπίζει την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου. Η θετική απάντηση στην εξέταση του κριτηρίου εξασφαλίζεται και στην περίπτωση που η πράξη αφορά στο σύνολο του πληθυσμού και ως εκ τούτου ωφελούνται με τον ίδιο τρόπο οι γυναίκες και οι άνδρες, χωρίς καμία διάκριση.

✓ **Αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.** Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη

πράξη αποτρέπει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

- ✓ **Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.** Εξετάζεται πώς η πράξη διασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει ήδη αρχίσει η υλοποίηση της πράξης και δεν έχει γίνει σχετική πρόβλεψη για ΑμεΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την κείμενη νομοθεσία, η θετική αξιολόγηση θα πρέπει να τεκμηριώνεται με τη δέσμευση του δικαιούχου ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για τη εξασφάλιση προσβασιμότητας σε ΑμεΑ με δικά του έξοδα. Για την εξειδίκευση του κριτηρίου αυτού επισυνάπτεται σχετικό *Παράρτημα II*.

Ειδικά για το εν λόγω κριτήριο διευκρινίζεται ότι η θετική απάντηση («ΝΑΙ») καλύπτει τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Στην πράξη περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ.
- Δεν προβλέπονται απαιτήσεις για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας σε ΑμεΑ, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της πράξης βάσει της οποίας δεν κωλύεται (π.χ. περίπτωση ανακατασκευής τάπητα οδοστρώσας, κλπ.) ή δεν απαιτείται η προσβασιμότητα σε ΑμεΑ (π.χ. Προγράμματα τύπου «Εξοικονομώ κατ' οίκον» κλπ.).

3^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Σκοπιμότητα πράξης

Προκειμένου να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα μιας πράξης αυτή εξετάζεται ως προς τα παρακάτω κριτήρια:

- ✓ **Αναγκαιότητα υλοποίησης:** Εξετάζεται η τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα υλοποίησης της προτεινόμενης πράξης και ο τρόπος με τον οποίο η πράξη συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανάγκης ή του προβλήματος που έχει εντοπιστεί ή/και στην αποτυχία της αγοράς που έχει προσδιοριστεί, καθώς και το βαθμό συμβολής της προτεινόμενης πράξης στην κάλυψη/ αντιμετώπιση των αναγκών σε σχέση με την κρισιμότητα του προβλήματος στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ειδικού στόχου/ κατηγορίας δράσεων.

- ✓ **Συμμόρφωση με ολιστική προσέγγιση στον τομέα των υδάτων.** Σύμφωνα με το έγγραφο με αρ. πρ. 78526/19-05-2026 και τίτλο «Οδηγίες για την αξιολόγηση και την υλοποίηση πράξεων του τομέα υδάτων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021–2027» της Γ.Γ. ΕΣΠΑ (μόνο για τις δράσεις 2Α.ν.3γ: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την Περιφέρεια Ηπείρου, 2Γ.ν.1: Δράσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων)

- ✓ **Αποτελεσματικότητα:** Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών, όπως προσδιορίζονται στον ειδικό στόχο ή σε επίπεδο δράσης.

Ο βαθμός συμβολής εκφράζεται ως το πηλίκο των τιμών ενός δείκτη εκροής για την πράξη προς τον δείκτη εκροής που αναφέρεται στην πρόσκληση. Η ΔΑ δύναται να αναφέρει στην πρόσκληση τον δείκτη εκροής του ειδικού στόχου ή εναλλακτικά τον δείκτη εκροής της δράσης όπως αυτός έχει προκύψει από την εξειδίκευση των δράσεων. Δηλαδή $P_n = (\text{δείκτης εκροής της πράξης}) / (\text{δείκτης εκροής ειδικού στόχου ή δράσης})$.

Εφόσον η πράξη συνεισφέρει σε δύο ή περισσότερους δείκτες εκροών, η ΔΑ δύναται:

- να καθορίσει ένα δείκτη εκροής, βάσει του οποίου εξετάζεται η συμβολή της πράξης σε σχέση με τον ειδικό στόχο, ή
- να καθορίσει συντελεστές στάθμισης ($\alpha, \beta, \dots \nu$) στους δείκτες εκροών για να υπολογίσει τον βαθμό συμβολής της πράξης. Δηλαδή $P_n = \alpha * P_{n1} + \beta * P_{n2} + \dots$

- ✓ **Αποδοτικότητα:** Εξετάζεται η βέλτιστη σχέση μεταξύ του ποσού της στήριξης (προτεινόμενος προϋπολογισμός πράξης) και της επίτευξης των στόχων (αναμενόμενες εκροές της προτεινόμενης πράξης). Η αποδοτικότητα Πν εκφράζεται ως το πηλίκο

$$\text{Πν} = \frac{(\text{δείκτης εκροής της πράξης} / \text{δείκτης εκροής ειδικού στόχου ή δράσης})}{(\text{προϋπολογισμός πράξης} / \text{προϋπολογισμός ειδικού στόχου ή δράσης})}$$

όπου, ο προϋπολογισμός του ειδικού στόχου ή της δράσης είναι ο προϋπολογισμός που αναφέρεται στην πρόσκληση και έχει προκύψει από την εξειδίκευση των δράσεων.

Εφόσον η προτεινόμενη πράξη συνεισφέρει σε δύο ή περισσότερους δείκτες εκροών, η ΔΑ δύναται:

- να καθορίσει ένα δείκτη εκροής, βάσει του οποίου εξετάζεται η συμβολή της πράξης σε σχέση με τον ειδικό στόχο, ή
- να καθορίσει συντελεστές στάθμισης και να υπολογίσει το συνολικό πηλίκο Πν όπως παρουσιάστηκε παραπάνω.

- ✓ **Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση:** Ο δικαιούχος θα πρέπει να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο τα παραδοτέα/αποτελέσματα της προτεινόμενης πράξης θα αξιοποιηθούν. Επιπλέον για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις να τεκμηριώνει ότι διαθέτει τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς για να καλύψει τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης ώστε να διασφαλίσει την χρηματοοικονομική βιωσιμότητα αυτών των πράξεων. Ειδικότερα

-στις περιπτώσεις που η πράξη περιλαμβάνει *επενδύσεις σε υποδομές*, ο δικαιούχος συμπληρώνει το *Παράρτημα Ι* στο οποίο γίνεται ανάλυση των αναγκών χρηματοδότησης της πράξης κατά τη διάρκεια των πρώτων δεκαπέντε ετών λειτουργίας της ώστε να τεκμηριώνεται η κάλυψη του κόστους λειτουργίας,

-στις περιπτώσεις που η πράξη περιλαμβάνει *παραγωγικές επενδύσεις*, ο δικαιούχος υποβάλλει τα απαιτούμενα έγγραφα που περιγράφονται στη *Διαδικασία ΔΙ_2_ΚΕ: Επιλογή και έγκριση πράξης (πράξεις ΚΕ)*.

Κατά περίπτωση και ανάλογα με τον τύπο των δράσεων η ΔΑ προσδιορίζει στην πρόσκληση τα απαραίτητα στοιχεία/ τεκμήρια που απαιτούνται για την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου.

Σημειώνεται ότι κατά την ολοκλήρωση μίας πράξης θα πρέπει να εξασφαλίζεται η λειτουργικότητά της.

- ✓ **Καινοτομία:** Για ορισμένες κατηγορίες δράσεων, η ΔΑ μπορεί να εισάγει κριτήρια για την αξιολόγηση της καινοτομίας μίας προτεινόμενης πράξης. Το κριτήριο αφορά κατηγορίες δράσεων που στοχεύουν στην καινοτομία.

4^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Ωριμότητα

Τα κριτήρια αυτά μπορεί να καλύπτουν τα ακόλουθα:

- ✓ **Στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης της πράξης:** Εξετάζεται ο βαθμός ωριμότητας της πράξης από την άποψη της εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών προετοιμασίας (μελέτες, έρευνες, εγκρίσεις μελετών, τεύχη δημοπράτησης, κ.λπ.) για την έναρξη της υλοποίησής της. Η αξιολόγηση της ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης μπορεί να διενεργείται ανά υποέργο και η εκτίμηση της συνολικής ωριμότητας της πράξης προκύπτει από τον μέσο όρο ή τον σταθμισμένο μέσο όρο των επιμέρους τιμών. Η στάθμιση επιλέγεται ανάλογα με το είδος και τη φύση της πράξης και τις απαιτούμενες αλληλουχίες ανάμεσα στα υποέργα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η συνολική ωριμότητα μίας πράξης αξιολογείται με βάση την ωριμότητα των υποέργων εκείνων που την επηρεάζουν περισσότερο.

- ✓ **Βαθμός προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών:** Εξετάζεται ο βαθμός προόδου συγκεκριμένων διοικητικών ή άλλων ενεργειών, πέραν αυτών που εξετάζονται στο πλαίσιο του προηγούμενου κριτηρίου, οι οποίες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης (π.χ. διαδικασία απόκτησης γης, αδειοδοτήσεις, εγκρίσεις από συμβούλια κ.λπ.).

Προσαρμογή κριτηρίων και προσδιορισμός τρόπου βαθμολόγησής τους

Τα προαναφερόμενα κριτήρια αποτελούν κατευθύνσεις τις οποίες πρέπει να λάβει υπόψη η ΔΑ κατά τη σύνταξη των κριτηρίων επιλογής πράξεων στο πλαίσιο κάθε πρόσκλησης. Οι ΔΑ θα εξειδικεύσουν/προσθέσουν επιπλέον κριτήρια (για παράδειγμα μπορεί να προστεθεί κριτήριο για τη συνέργεια και συμπληρωματικότητα της προτεινόμενης πράξης με άλλα έργα ή για τη συμμόρφωση με την ολιστική προσέγγιση στον τομέα υδάτων, κοκ.) με την προϋπόθεση ότι δεν έρχονται σε αντίθεση με αυτά που περιγράφονται στις παρούσες οδηγίες. Όλα τα προαναφερόμενα κριτήρια πρέπει να αξιολογούνται είτε δυαδικά (ΝΑΙ/ ΟΧΙ) είτε με κλίμακα (βαθμολόγηση).

Είναι προφανές πως υπάρχει πλήθος τρόπων βαθμολόγησης, τόσο στην περίπτωση της συγκριτικής όσο και της άμεσης αξιολόγησης, που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν προκειμένου να αξιολογηθούν οι προτάσεις πράξεων σύμφωνα με τα κριτήρια που ενέκρινε η Επιτροπή Παρακολούθησης, π.χ.:

1. Με δυαδική βαθμολόγηση (ΝΑΙ/ΟΧΙ) και αποκλεισμό κατά κριτήριο (όλα τα κριτήρια «ΝΑΙ»).
2. Με δυαδική βαθμολόγηση και αντιστοίχιση των τιμών ΝΑΙ/ΟΧΙ σε ποσοτικές τιμές (Δυαδικό κριτήριο με όριο θετικής αξιολόγησης).
3. Με βαθμολόγηση ορισμένων κριτηρίων ή και θέσπιση ορίων θετικής αξιολόγησης κατά κριτήριο ή ομάδα κριτηρίων ή στο σύνολο, με συνολικό βαθμό με συντελεστές στάθμισης κατά κριτήριο ή ομάδα κριτηρίων.
4. Οποιοσδήποτε συνδυασμός των ανωτέρω.

Για κάθε εξειδικευμένο κριτήριο, η ΔΑ πρέπει να ορίσει τον **τρόπο βαθμολόγησής του**, δηλαδή τις **τιμές** που δύναται να λάβει το εν λόγω κριτήριο και τις καταστάσεις στις οποίες αντιστοιχούν οι εν λόγω τιμές. Είναι σκόπιμο –όπου είναι εφικτό– η ΔΑ να αναλύει/εξειδικεύει τα επίπεδα με ποσοτικούς όρους.

Οι τιμές του κριτηρίου, ακόμη και στην περίπτωση του δυαδικού συστήματος, μπορεί να αντιστοιχούν σε ποσοτικοποιημένες καταστάσεις. Η τιμή του κριτηρίου μπορεί επίσης να προκύπτει από μαθηματικό τύπο, ο οποίος βασίζεται σε τιμές ποσοτικοποιημένων μεταβλητών.

Είναι προφανές πως η βαθμολόγηση είναι αποτέλεσμα ουσιαστικής κρίσης κατά την αξιολόγηση. Επίσης, οι ΔΑ πρέπει να τεκμηριώνουν επαρκώς τη βαθμολόγηση για κάθε κριτήριο στους πίνακες αξιολόγησης, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η αξιολόγηση εφαρμόζεται με συνέπεια ως προς τα εγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης.

Η επιλογή **δυαδικής βαθμολόγησης σε όλα τα κριτήρια** αρμόζει μόνο στην περίπτωση των προσκλήσεων **άμεσης αξιολόγησης**, γεγονός που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την εξειδίκευση των κριτηρίων (σημείο 1). Αν υιοθετηθεί δυαδική βαθμολόγηση με ποσοτικές τιμές (σημείο 2) για ένα ή περισσότερα κριτήρια, πρέπει να καθοριστούν τα αντίστοιχα ελάχιστα αποδεκτά όρια και ο τρόπος σύνθεσης, προκειμένου να καταλήγει σε δυαδική βαθμολόγηση στο τελικό αποτέλεσμα (ΝΑΙ/ΟΧΙ), δεδομένου ότι οι προτάσεις δεν συγκρίνονται μεταξύ τους, αλλά απαιτείται να έχουν μια συγκεκριμένης στάθμης επάρκεια. Προτείνεται, κατά την άμεση αξιολόγηση, τα κριτήρια **«Αποτελεσματικότητα»** και **«Αποδοτικότητα»** της 3^{ης} ομάδας **«Σκοπιμότητα πράξης»**, καθώς και τα κριτήρια της 4^{ης} ομάδας **«Ωριμότητα πράξης»**, να αξιολογηθούν με αντιστοίχιση της επιλογής «ΝΑΙ» σε ποσοτική τιμή.

Στην περίπτωση των προσκλήσεων **συγκριτικής αξιολόγησης**, δύο τουλάχιστον κατηγορίες κριτηρίων πρέπει να επιδέχονται **βαθμολόγηση με πολλαπλές τιμές**, ώστε να προκύπτουν κατά το δυνατόν διαφορετικοί τελικοί βαθμοί ανά πρόταση και να αποφεύγεται η ισοβαθμία. Πρέπει να επιλεγεί ο

κατάλληλος συνδυασμός τιμών και αριθμού κριτηρίων που επιδέχονται πολλαπλή τιμή, ώστε με το πέρας της αξιολόγησης να προκύπτει επαρκής βαθμολογική διαφοροποίηση των προτάσεων στην τελική κατάταξη (αποφυγή μεγάλου αριθμού ισοβαθμιών). Στην περίπτωση αυτή συστήνεται να υπάρχει στάθμιση των αποτελεσμάτων μεταξύ των ομάδων κριτηρίων, με την 3η ομάδα «Σκοπιμότητα πράξης» να έχει τον μεγαλύτερο συντελεστή στάθμισης (τουλάχιστον 50%).

Η διαδικασία αξιολόγησης εφαρμόζεται **διαδοχικά για τις επιμέρους κατηγορίες κριτηρίων** με τη σειρά που κρίνει η ΔΑ. Σε περίπτωση που πρόταση αποκλείεται σύμφωνα με το αποτέλεσμα αξιολόγησης μιας κατηγορίας κριτηρίων, η ΔΑ διακόπτει την αξιολόγηση. Ωστόσο, μπορεί να προβεί στην αξιολόγηση και άλλων κατηγοριών κριτηρίων ώστε η αιτιολογημένη απόρριψη της πρότασης να περιλαμβάνει κρίση σε μεγαλύτερο εύρος της πρότασης. Μια τέτοια επιλογή μπορεί κατά περίπτωση να είναι χρήσιμη προκειμένου να υποδειχθούν στον δυνητικό τελικό δικαιούχο και άλλες ελλείψεις και αδυναμίες της πρότασής του για το ενδεχόμενο μελλοντικής επανυποβολής της.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης καθώς και η τεκμηρίωση κάθε κριτηρίου καταγράφεται στο **Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης**.

2.2. Πράξεις Κρατικών Ενισχύσεων

Υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης και παραλαβή

Οι αιτήσεις χρηματοδότησης υποβάλλονται από τους υποψηφίους Δικαιούχους υποχρεωτικά μέσω του ΟΠΣΚΕ κάνοντας χρήση της τυποποιημένης στο ΟΠΣΚΕ φόρμας ηλεκτρονικής υποβολής και σύμφωνα με τους όρους της οικείας Πρόσκλησης. Αιτήσεις στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία του ΟΠΣΚΕ, δεν θα είναι δυνατό να υποβληθούν.

Η ΔΑ έχει την υποχρέωση να εξειδικεύει το γενικό εγχειρίδιο χρήσης του ΟΠΣΚΕ που έχει εκδοθεί από την ΕΥΚΕ-ΧΜ, ανάλογα με το περιεχόμενο της κάθε Πρόσκλησης (μέτρο ενίσχυσης), καθώς και να παρέχει υπηρεσίες επιχειρησιακής υποστήριξης των χρηστών του ΟΠΣΚΕ (helpdesk) αποκλειστικά σε θέματα που αφορούν στην εφαρμογή της οικείας Πρόσκλησης καθ' όλο το διάστημα που θα διαρκέσει η διαδικασία υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης.

Με την εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της, η αίτηση χρηματοδότησης λαμβάνει αυτόματα σχετική χρονοσήμανση στο ΟΠΣΚΕ (ημερομηνία και ώρα οριστικοποίησης), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην οικεία Πρόσκληση. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον προβλέπεται στην Πρόσκληση, ο δυνητικός Δικαιούχος προβαίνει σε αποστολή συνοδευτικού φυσικού φακέλου. Όλες οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης διατηρούνται στο ΟΠΣΚΕ.

Αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω βήματος, πραγματοποιείται η αξιολόγηση κάθε αίτησης χρηματοδότησης μέσω του ΟΠΣΚΕ βάσει της τυποποιημένης φόρμας αξιολόγησης, σύμφωνα με τα κριτήρια και τη μεθοδολογία που περιγράφονται στην Πρόσκληση και στον Οδηγό Εφαρμογής του Προγράμματος/Δράσης.

Ενδεικτικά η αξιολόγηση δύναται να περιλαμβάνει:

- επιβεβαίωση της πληρότητας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, καθώς και των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής,
- αξιολόγηση επιλεξιμότητας,
- βαθμολόγηση της αίτησης εφόσον προβλέπεται.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αίτησης με τη σχετική τεκμηρίωση αποτυπώνεται στο ΟΠΣΚΕ.

Η αξιολόγηση των αιτήσεων είναι κατά κανόνα συγκριτική. Στην συγκριτική αξιολόγηση, αξιολογείται το σύνολο των προτάσεων που έχουν υποβληθεί κατά την χρονική περίοδο η οποία ορίζεται ρητά στην Πρόσκληση. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, παράγεται από το ΟΠΣΚΕ Πίνακας κατάταξης αποτελεσμάτων αξιολόγησης με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης, καθώς και πίνακες με όλες τις μη παραδεκτές (είτε λόγω εξάντλησης προϋπολογισμού είτε λόγω αρνητικής αξιολόγησης) αιτήσεις χρηματοδότησης. Οι αιτήσεις που τελικά χρηματοδοτούνται προκύπτουν με βάση τη σειρά κατάταξης στην κατάσταση αποτελεσμάτων αξιολόγησης των παραδεκτών αιτήσεων χρηματοδότησης, και μέχρι την εξάντληση του αντίστοιχου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης.

Με βάση τα παραπάνω, τα αποτελέσματα αξιολόγησης περιλαμβάνουν:

- i. Πίνακα εγκεκριμένων αιτήσεων για χρηματοδότηση,
- ii. Πίνακα θετικά αξιολογημένων αιτήσεων μη εγκεκριμένων για χρηματοδότηση λόγω εξάντλησης προϋπολογισμού πρόσκλησης,
- iii. Πίνακα απορριφθεισών αιτήσεων λόγω αρνητικής αξιολόγησης

Η άμεση αξιολόγηση δύναται να επιλεγεί σε εξαιρετικές και απολύτως τεκμηριωμένες περιπτώσεις. Τέτοιες περιπτώσεις δύναται να αφορούν δράσεις όπου η τήρηση ελάχιστων προϋποθέσεων είναι επαρκής για την κάλυψη των στόχων του Προγράμματος (π.χ. ορισμένες δράσεις του ΕΚΤ+ για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας). Η άμεση αξιολόγηση αφορά στην αυτοτελή αξιολόγηση της κάθε αίτησης χρηματοδότησης με βάση την αρχή της χρονικής προτεραιότητας (First In - First Out) και τους διαθέσιμους πόρους. Η αίτηση εγκρίνεται εφόσον καλύπτονται οι προϋποθέσεις που τίθενται από την Πρόσκληση, ενώ σε αντίθετη περίπτωση απορρίπτεται.

Η ΔΑ, κατά την επιλογή των αξιολογητών, διασφαλίζει ότι οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία αξιολόγησης διαθέτουν τα κατάλληλα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, ενώ εκπαιδεύονται σχετικά. Επιπλέον, διασφαλίζει ότι απολαμβάνουν πλήρους ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων, στη βάση σχετικού εντύπου που τηρείται στο ΟΠΣΚΕ.

Επίσης, η ΔΑ διασφαλίζει ότι τηρούνται τα προβλεπόμενα στον Καν. 2021/1060, μεταξύ άλλων:

- ότι η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής, όπως εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του οικείου Προγράμματος και περιγράφονται στην αντίστοιχη πρόσκληση και, κατά περίπτωση, στον Οδηγό Εφαρμογής:
 - δεν εισάγουν διακρίσεις και είναι διαφανή,
 - εξασφαλίζουν την πρόσβαση από άτομα με αναπηρίες, διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του Καν. 2021/1060,
 - διασφαλίζουν τη συμβολή των πράξεων στην επίτευξη των ειδικών στόχων και των αποτελεσμάτων της σχετικής προτεραιότητας,
 - διασφαλίζουν τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα των πράξεων που περιλαμβάνουν παραγωγικές επενδύσεις.
- ότι οι πράξεις δεν επιλέγονται εάν έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο ή έχουν υλοποιηθεί πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης από τον δικαιούχο.

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ 11.0 ΈΚΔΟΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Στο πλαίσιο της 11.0 Εξειδίκευσης του Προγράμματος, ορίζονται τα κριτήρια επιλογής πράξεων για τις παρακάτω δράσεις :

Άξονας	Ταμείο	Δράση	Διαδικασία Αξιολόγησης
2Α	ΕΤΠΑ	2Α.ν.3 Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων / 2Α.ν.3γ: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την Περιφέρεια Ηπείρου	Άμεση
2Α	ΕΤΠΑ	2Α.ι.ν.1 : Έργα προστασίας από την κλιματική αλλαγή και διαχείρισης καταστροφών / Υποδράση 2Α.ι.ν.1γ - Προμήθεια εξοπλισμού για την ενίσχυση των δομών πολιτικής προστασίας τοπικής εμβέλειας (Ο.Τ.Α. Α' & Β' βαθμού) για την αντιμετώπιση καταστροφών.	Άμεση
2Γ	ΕΤΠΑ	2Γ.ν.1: Δράσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων	Συγκριτική
2Γ	ΕΤΠΑ	2Γ.ν.2: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων	Άμεση
2Δ	ΕΤΠΑ	2Δ.κ.ι.3: Προσιτή φοιτητική στέγαση	Άμεση

4. Κριτήρια Επιλογής Δράσεων

Δράση: 2Α.ν.3 Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων / 2Α.ν.3γ: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την Περιφέρεια Ηπείρου

ΣΤΑΔΙΟ Α': Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης						
	ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΤΙΜΗ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
1	Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης	Δικαιούχος που εμπίπτει στην πρόσκληση	Εξετάζεται εάν ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση εμπίπτει στις κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων που ορίζονται στην πρόσκληση.	ΝΑΙ		
				ΟΧΙ		
2		Αρμοδιότητα του δικαιούχου να υλοποιήσει την πράξη	Εξετάζεται εάν ο φορέας που υποβάλει την πρόταση έχει εκ των καταστατικών του σκοπών την αρμοδιότητα υλοποίησης της πράξης (ή συγκεκριμένου υποέργου). Η αρμοδιότητα αυτή προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το σκοπό, την αποστολή και τα αντικείμενα δραστηριότητας του φορέα, τη χωρική αναφορά της αρμοδιότητας, την ευθύνη για τη λειτουργία της πράξης / έργου (όπου αυτό έχει εφαρμογή). Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης, όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων κλπ., που η ΔΑ αναζητάει από την καρτέλα του φορέα στο ΟΠΣ.	ΝΑΙ		
			Στις περιπτώσεις πράξεων για τις οποίες έχει συναφθεί ή πρόκειται να συναφθεί σύμβαση συνεργασίας μεταξύ του φορέα που, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, έχει την αρμοδιότητα υλοποίησης της πράξης και άλλου φορέα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 παρ. 1 έως 4 του ν. 4412/2016, των άρθρων 646 έως 654 του ν. 5314/2026, ή άλλης ειδικής διάταξης που προβλέπει τη σύναψη αντίστοιχης σύμβασης συνεργασίας, και η ευθύνη υλοποίησης της πράξης αναλαμβάνεται από	ΟΧΙ		

3		τον έτερο συμβαλλόμενο φορέα ως δικαιούχο, εξετάζεται, κατά το παρόν στάδιο, η ύπαρξη του σχεδίου της σχετικής σύμβασης στα συνημμένα έγγραφα του ΤΔΠ.		
	Αρμοδιότητα του φορέα λειτουργίας και συντήρησης	Εξετάζεται εάν ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις έχει τη σχετική αρμοδιότητα. Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης, όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων, κλπ, που η ΔΑ αναζητάει από το ΟΠΣ. Εάν ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο της πράξης και τα στοιχεία αυτά δεν υπάρχουν στο ΟΠΣ, τότε υποβάλλονται συνημμένα κατά την υποβολή της πρότασης.	NAI	
4	Διαπίστωση διαχειριστικής επάρκειας του παρόχου υπηρεσιών ύδατος	i) Ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος είναι δικαιούχος της προτεινόμενης πράξης και διαθέτει απόφαση διαπίστωσης διαχειριστικής επάρκειας από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ). Στην περίπτωση αυτή, ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος υποβάλλει, μαζί με την πρόταση χρηματοδότησης (Τεχνικό Δελτίο Πράξης), την απόφαση διαπίστωσης διαχειριστικής επάρκειας της ΡΑΑΕΥ. ii) Ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος είναι δικαιούχος της προτεινόμενης πράξης και δεν διαθέτει απόφαση διαπίστωσης διαχειριστικής επάρκειας της ΡΑΑΕΥ: Στην περίπτωση αυτή, ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος υποβάλλει, μαζί με την πρόταση χρηματοδότησης (Τεχνικό Δελτίο Πράξης), υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του, με την οποία δηλώνει ότι α) δεσμεύεται να προσκομίσει απόφαση διαπίστωσης διαχειριστικής επάρκειας της ΡΑΑΕΥ έως την ημερομηνία που θα τεθεί ως ειδικός όρος στην απόφαση ένταξης, η οποία δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερη της 31ης.12.2027 και β) δεν δύναται να αναλάβει νομική δέσμευση για την πράξη πριν από την προσκόμιση της ανωτέρω απόφασης. iii) Ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος εμπλέκεται στην υλοποίηση της πράξης μόνο ως φορέας λειτουργίας και συντήρησης: Στην περίπτωση αυτή, ο δικαιούχος υποβάλλει, μαζί με την πρόταση χρηματοδότησης (Τεχνικό Δελτίο Πράξης), την απόφαση διαπίστωσης διαχειριστικής επάρκειας του παρόχου υπηρεσιών ύδατος της ΡΑΑΕΥ. Εάν ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος δεν διαθέτει πιστοποίηση, ο δικαιούχος υποβάλλει, μαζί με το Τεχνικό Δελτίο Πράξης, υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του παρόχου υπηρεσιών ύδατος με την οποία ο πάροχος δηλώνει ότι δεσμεύεται να προσκομίσει την απόφαση διαπίστωσης διαχειριστικής επάρκειας της ΡΑΑΕΥ έως την ημερομηνία που θα τεθεί ως ειδικός όρος στην απόφαση ένταξης	NAI	
			OXI	

		και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο έως την υποβολή του Τεχνικού Δελτίου Πράξης ολοκλήρωσης.			
5	Τυπική πληρότητα υποβαλλόμενης πρότασης	Εξετάζεται εάν το ΤΔΠ είναι πλήρως συμπληρωμένο (<i>συμπεριλαμβανομένων όλων των πεδίων της υπεύθυνης δήλωσης του νόμιμου εκπροσώπου του δικαιούχου</i>) και εάν έχουν επισυναφθεί σε αυτό όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα όπως τυποποιημένα έντυπα του ΣΔΕ, μελέτες, αποφάσεις των αρμόδιων ή συλλογικών οργάνων του δικαιούχου, κοκ, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σχετική πρόσκληση.	NAI		
			OXI		
6	Εκπόνηση Γενικού Σχεδίου Υπηρεσιών Ύδατος (ΓΣΥΥ) και Ετήσιας Έκθεσης Προγραμματισμού του παρόχου υπηρεσιών ύδατος	i) Ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος είναι δικαιούχος της προτεινόμενης πράξης και έχει εκπονήσει το ΓΣΥΥ και την Ετήσια Έκθεση Προγραμματισμού: Στην περίπτωση αυτή, ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος υποβάλει, μαζί με την πρόταση χρηματοδότησης (Τεχνικό Δελτίο Πράξης), υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του, με την οποία δηλώνει ότι έχει υποβάλει το ΓΣΥΥ και την Ετήσια Έκθεση Προγραμματισμού στη ΠΑΑΕΥ, σύμφωνα με το άρθρο 35 ν.5037/2023 και την ΥΠΕΝ/ΔΣΔΥΥ/53924/460/2023 απόφαση. Η υπεύθυνη δήλωση συνοδεύεται από το σχετικό πρωτόκολλο υποβολής στη ΠΑΑΕΥ. ii) Ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος είναι δικαιούχος της προτεινόμενης πράξης και δεν έχει εκπονήσει το ΓΣΥΥ και την Ετήσια Έκθεση Προγραμματισμού: Στην περίπτωση αυτή, ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος υποβάλει, μαζί με την πρόταση χρηματοδότησης (Τεχνικό Δελτίο Πράξης), υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του, με την οποία δηλώνει ότι δεσμεύεται να προσκομίσει στη Διαχειριστική Αρχή το πρωτόκολλο υποβολής του ΓΣΥΥ και της Ετήσιας Έκθεσης Προγραμματισμού στη ΠΑΑΕΥ, έως την ημερομηνία που θα τεθεί ως ειδικός όρος στην απόφαση ένταξης, η οποία δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερη της 31ης.12.2027. Στην περίπτωση που το κριτήριο δεν έχει εφαρμογή στην πράξη θεωρείται ότι ικανοποιείται.	NAI		
			OXI		
7	Η πράξη εμπίπτει στο στόχο πολιτικής, στην		NAI		

		προτεραιότητα, στους ειδικούς στόχους, στα πεδία παρέμβασης, καθώς και στους τύπους των δράσεων και στους όρους της εκάστοτε πρόσκλησης	- Εξετάζεται αν η πράξη εμπίπτει στο στόχο πολιτικής, στην προτεραιότητα, στους ειδικούς στόχους, στα πεδία παρέμβασης, καθώς και στους τύπους των δράσεων και στους όρους της πρόσκλησης. - Εξετάζεται αν η πρόταση αφορά έργο υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ) στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας (πληθυσμός 2.000 - 15.000 ι.π.) που απαιτούνται από την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ	OXI		
8		Υποβολή αποφάσεων των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμοδίων οργάνων	Εξετάζεται αν έχουν υποβληθεί συνημμένα στο ΤΔΠ, αποφάσεις των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμόδιων οργάνων, όπου αυτό προβλέπεται ή απαιτείται από τη σχετική νομοθεσία.	NAI		
				OXI		
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Όλα τα παραπάνω κριτήρια του Σταδίου Α, έχουν υποχρεωτική εφαρμογή και η θετική τους αξιολόγηση (NAI) αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει το Στάδιο Β΄ της αξιολόγησης των προτάσεων. Διαφορετικά η πρόταση απορρίπτεται και ενημερώνεται σχετικά ο δυνητικός Δικαιούχος..				ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ	NAI	
					OXI	

ΣΤΑΔΙΟ Β': Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων						
	ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΤΙΜΗ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
1	1^Η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Πληρότητα περιεχομένου της πρότασης	Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικείμενου της προτεινόμενης πράξης	Η πράξη εξετάζεται ως προς: α) τα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά της β) τον τρόπο υλοποίησης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυση της υλοποίησης της πράξης με αναφορά σε όλα τα επιμέρους υποέργα αυτής, απαιτούμενες ενέργειες/εργασίες που συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο της πράξης και κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίησή της, χρονική αλληλουχία ενεργειών, καταλληλότητα δράσεων προβολής και επικοινωνίας ανάλογης έκτασης με την πράξη) γ) την αποτύπωση των παραδοτέων της πράξης.	Ναι / Όχι		

2	Έλεγχος μη διπλής χρηματοδότησης	Η πράξη ελέγχεται ως προς το ενδεχόμενο διπλής χρηματοδότησης του ίδιου φυσικού αντικείμενου με χρήση δύο αναφορών που παράγονται από το ΟΠΣ. Οι αναφορές παρέχουν ολοκληρωμένη εικόνα ανά φορέα περιλαμβάνοντας το σύνολο των δεδομένων που τηρούνται στο ΟΠΣ μαζί με περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των πράξεων, προκειμένου να διασφαλίζεται ο έγκαιρος εντοπισμός πιθανών περιπτώσεων διπλής χρηματοδότησης. Ειδικότερα: α) Κατάλογος πράξεων φορέα (δικαιούχου – κύριου του έργου –εταίρου): Περιλαμβάνει πλήρη κατάλογο των πράξεων (ενταγμένων, ολοκληρωμένων, απενταγμένων) και των προτάσεων υπό αξιολόγηση, στις οποίες συμμετέχει ο φορέας στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, ΕΣΠΑ 2021-2027, ΤΑΑ, ΤΑΜΕΥ και ΕΠΑ, ανάλογα με τον ρόλο του ως δικαιούχου, κυρίου του έργου ή εταίρου (συνδικαιούχου). β) Κατάλογος συμβάσεων δικαιούχου: Περιλαμβάνει πλήρη κατάλογο των συμβάσεων του δικαιούχου σε συνδυασμό με τους αναδόχους.	Ναι / Όχι		
3	Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού	Εξετάζεται ο προϋπολογισμός της πράξης σε σχέση με το προτεινόμενο φυσικό αντικείμενο. Ενδεικτικά στοιχεία που αξιολογούνται είναι: Α. Η πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού. Εξετάζεται εάν η πρόταση περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου/ παραδοτέων, καθώς και αν συμμορφώνεται με τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας και τους τυχόν ειδικότερους όρους της πρόσκλησης, ώστε αφενός να εξασφαλίζεται η επαρκής χρηματοδότηση του επιδιωκόμενου λειτουργικού αποτελέσματος της πράξης αλλά και να αποφεύγονται μη αναγκαία ή μη επιλέξιμα κόστη. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποια παραδείγματα: -Για την κατασκευή έργου υποδομής, ενδέχεται να απαιτούνται οι εξής δαπάνες: απόκτηση γης, σύνδεση της υποδομής με δίκτυα ΟΚΩ, ενεργειακός επιθεωρητής, ελεγκτής δόμησης, πιστοποιημένος εκτιμητής, βασικός μελετητής. -Για την προμήθεια εξοπλισμού ενδέχεται να απαιτούνται διαμορφώσεις των χώρων εγκατάστασης του εξοπλισμού. -Για ηλεκτρονικές υπηρεσίες /προϊόντα είναι πιθανόν να απαιτείται αναβάθμιση ηλεκτρονικών συστημάτων των χρηστών.	Ναι / Όχι		

			-Για τα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα εξετάζεται: (i) εάν οι κατηγορίες δαπανών που δηλώνονται στο Τεχνικό Παράρτημα Υλοποίησης Με Ίδια Μέσα, ή στο Έντυπο Ανάλυσης Κόστους (ΕΑΚ) και τη σχετική απόφαση (ΥΑ άρθρου 9 π.δ. 24/2019) στην περίπτωση των αρχαιολογικών ερευνών/εργασιών που υλοποιούνται με ίδια μέσα, συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο, τα πακέτα εργασίας και τα παραδοτέα, καθώς και τις δραστηριότητες που η υλοποίησή τους είναι απαραίτητη για την επίτευξη των παραδοτέων και αποτυπώνονται τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση της πράξης, (ii) εάν ορθά κατανέμονται οι κατηγορίες δαπανών στις επί μέρους εργασίες και πακέτα εργασίας. - Σε πράξεις που υλοποιούνται με τη χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους, το κριτήριο θεωρείται ότι πληρείται εφόσον οι επιλογές αυτές προβλέπονται στην πρόσκληση για υποβολή προτάσεων και η επιλογή απλοποιημένου κόστους καλύπτει κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες και αναγκαίες για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων/ενεργειών. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός της πράξης περιλαμβάνει πραγματικές δαπάνες και δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους, εξετάζεται επιπλέον ότι δεν υπάρχει αλληλεπικάλυψη μεταξύ των πραγματικών δαπανών και των δαπανών βάσει απλοποιημένου κόστους ώστε να διασφαλισθεί η μη διπλή χρηματοδότηση των ίδιων δαπανών. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός της πράξης περιλαμβάνει συνδυασμό επιλογών απλοποιημένου κόστους, εξετάζεται πιθανή αλληλεπικάλυψη μεταξύ των δαπανών που καλύπτονται από τις διαφορετικές επιλογές απλοποιημένου κόστους. B. Το εύλογο του κόστους της προτεινόμενης πράξης. Εξετάζεται κατά πόσο η κοστολόγηση της προτεινόμενης πράξης είναι εύλογη. Ο δυνητικός δικαιούχος φέρει την ευθύνη να υποβάλλει τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία (επεξηγήσεις, υπολογισμούς, εκθέσεις, στατιστικά, κ.α.) που επιτρέπουν την αξιολόγηση του εύλογου των εκτιμώμενων αξιών και του προϋπολογισμού της πράξης. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι εκτιμήσεις βασίζονται, κατά περίπτωση, σε πραγματικά οικονομικά ή/και στατιστικά δεδομένα, κατάλληλες αναλύσεις και αξιόπιστες μεθόδους πρόβλεψης, ενώ τυχόν αναφορές σε συνθήκες της αγοράς ή μεταβολές τιμών θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να συνδέονται σαφώς με τις εκτιμώμενες δαπάνες. Σε περιπτώσεις όπου τα υποβληθέντα στοιχεία δεν επαρκούν για την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος, η ΔΑ ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες ή διευκρινίσεις. Το Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον			
--	--	--	---	--	--	--

			τα αποδεικτικά στοιχεία που εξετάστηκαν, τον τρόπο με τον οποίο αυτά αξιολογήθηκαν, ώστε να τεκμηριωθεί το συμπέρασμα ότι οι εκτιμώμενες αξίες είναι εύλογες. Πιο συγκεκριμένα για: 1α. Δημόσια έργα και δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών. Οι προϋπολογισμοί των παραπάνω κατηγοριών προκύπτουν από τα αναλυτικά τιμολόγια δημοσίων έργων για διάφορες κατηγορίες (Οδοποιίας, Υδραυλικών, Λιμενικών, Οικοδομικών και Πρασίνου κλπ) και από τον Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών αντίστοιχα. Ο προτεινόμενος προϋπολογισμός θα πρέπει να έχει συνταχθεί με βάση τα τελευταία εγκεκριμένα τιμολόγια. 1β. Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών Το εύλογο του προϋπολογισμού για προμήθειες μπορεί να βασισθεί: -στο πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης, -σε έρευνα αγοράς συμπεριλαμβανομένης της αναζήτησης και διασταύρωσης τιμών από επίσημους προμηθευτές ή μέσω του διαδικτύου, ή/και -σε μη δεσμευτικές προσφορές (π.χ. τουλάχιστον δύο προσφορές από δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές) που υποβάλλονται από τον δυνητικό δικαιούχο. 1γ. Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών Το εύλογο του προϋπολογισμού για υπηρεσίες μπορεί να βασισθεί στο πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης. 1δ. Υλοποίηση έργων με ίδια μέσα		
--	--	--	--	--	--

		Το εύλογο του κόστους στα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα τεκμηριώνεται από την ανάλυση του προϋπολογισμού των επί μέρους κατηγοριών δαπανών στο Τεχνικό Παράρτημα Υλοποίησης με Ίδια Μέσα ή στο Έντυπο Ανάλυσης Κόστους (ΕΑΚ) στην περίπτωση αρχαιολογικών ερευνών/εργασιών που υλοποιούνται με ίδια μέσα) που συνυποβάλλει ο δικαιούχος με την πρότασή του (Τεχνικό Δελτίο Πράξης). Στο ΕΑΚ πρέπει να αποτυπώνονται κατ' ελάχιστον: η περιγραφή του φυσικού αντικείμενου, των πακέτων εργασίας και των παραδοτέων, ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμός του υποέργου, με περιγραφή του αριθμού, των ειδικοτήτων και της διάρκειας απασχόλησης του απαραίτητου προσωπικού, των αμοιβών τους και των λοιπών αναγκαίων δαπανών για την υλοποίηση του υποέργου, κατ' αντιστοιχία με τις κατηγορίες δαπανών των ΤΔΥ. Η ΔΑ εξετάζει το εύλογο του προϋπολογισμού κάθε κατηγορίας δαπάνης που κρίνεται ως απαραίτητη για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου, στη βάση τεκμηρίωσης που συνυποβάλλει ο δυνητικός δικαιούχος όπως π.χ. μισθοδοτικές καταστάσεις του μισθοδοτούμενου προσωπικού που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση του έργου, μη δεσμευτικές προσφορές για προμήθειες ή υπηρεσίες, ενδεικτικά κόστη μετακινήσεων κ.λπ., λαμβάνοντας υπόψη και τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας για την κάθε κατηγορία δαπάνης βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας. Σημειώνεται ότι το εύλογο του προϋπολογισμού δαπανών, δραστηριοτήτων ή ενεργειών που χρηματοδοτούνται με χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους θεωρείται ότι εξασφαλίζεται εφόσον οι επιλογές αυτές προβλέπονται στην πρόσκληση και η επιλογή απλοποιημένου κόστους (μοναδιαίο κόστος, κατ' αποκοπή ποσό, κατ' αποκοπή ποσοστό) καλύπτει κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες και αναγκαίες για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων/ ενεργειών. Γ. Η ορθή κατανομή του προϋπολογισμού. Εξετάζεται η ορθή κατανομή του προϋπολογισμού στις επιμέρους κατηγορίες δαπανών σε σχέση με το προτεινόμενο φυσικό αντικείμενο / παραδοτέα της πράξης.			
4	Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης	Εξετάζεται η ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης σε σχέση με: α) το φυσικό αντικείμενο (μέγεθος, πολυπλοκότητα, κ.λπ.)	Ναι / Όχι		

			β) την επιλεγμένη μέθοδο υλοποίησης (διαγωνιστική διαδικασία, αυτεπιστασία, επιταγές εισόδου (voucher), κ.λπ.) γ) το επίπεδο ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης όπως κήρυξη απαλλοτριώσεων, προκήρυξη για επιλογή ωφελουμένων, υπουργικές αποφάσεις εφαρμογής κλπ. δ) τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης π.χ. αρχαιολογικά ευρήματα, διοικητικές ή δικαστικές εμπλοκές, πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης κ.λπ. Επικουρικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί, με βάση την πρότερη εμπειρία της ΔΑ και άλλα διαθέσιμα εργαλεία.			
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η πράξη θα πρέπει να λαμβάνει την τιμή ΝΑΙ σε όλα τα κριτήρια.				ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ	ΝΑΙ ΟΧΙ	
1	2^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Τήρηση θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών	Τήρηση θεσμικού πλαισίου ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών	Εξετάζεται εάν το προτεινόμενο στο ΤΔΠ θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των υποέργων συνάδει με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο ως προς τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων. Εφόσον έχουν προηγηθεί της πρότασης σχετικές ενέργειες, εξετάζεται εάν ο δικαιούχος έχει τηρήσει μέχρι τη στιγμή της υποβολής της πρότασης τους κατά περίπτωση ισχύοντες εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για την προτεινόμενη πράξη. Για τις περιπτώσεις ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων εφαρμόζονται, τα προβλεπόμενα στις διαδικασίες έγκρισης σταδίων δημοσίων συμβάσεων του Εγχειριδίου Διαδικασιών του ΣΔΕ. Οι συμβάσεις (ή σχέδιο αυτών) του άρθρου 12 ν.4412/2016 και των άρθρων 646 έως 654 του ν. 5314/2026 (συμβάσεις μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα) ελέγχονται και συμπληρώνεται η σχετική Λίστα Ελέγχου Δημοσίων Συμβάσεων Μεταξύ Φορέων του Δημοσίου, αρχικά από τον δικαιούχο και υποβάλλεται με το ΤΔΠ. Κατά την αξιολόγηση, η Λίστα Ελέγχου ελέγχεται από τη ΔΑ και στο φύλλο αξιολόγησης πράξης συμπληρώνεται το αποτέλεσμα του ελέγχου με συνημμένη τη	Ναι / Όχι		

			Λίστα Ελέγχου. Στους ειδικούς όρους του Παραρτήματος Ι της Απόφασης Ένταξης συμπληρώνονται οι παρατηρήσεις της ΔΑ επί του σχεδίου σύμβασης και ορίζεται η ημερομηνία που ο δικαιούχος υποβάλλει την υπογεγραμμένη σύμβαση. Στις περιπτώσεις που κατά τη διαδικασία της εξέτασης των σταδίων δημοσίων συμβάσεων εντοπιστεί παρατυπία, στη διατύπωση γνώμης ορίζονται τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα ή το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης που επιβάλλεται από τη ΔΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά οριζόμενα στην απόφαση της Επιτροπής C (2019) 3452 final/14.5.2019 (κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για δημοσιονομικές διορθώσεις σε δημόσιες συμβάσεις).			
2		Τήρηση θεσμικού πλαισίου σύναψης συμβάσεων φορέων που δεν έχουν την ιδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής / Αναθέτοντος Φορέα	Για τις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες δημοσίων συμβάσεων εξετάζεται η τήρηση του ειδικότερου πλαισίου που θεσπίζεται για τις ανάγκες διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και εφαρμογής συγκεκριμένου τύπου πράξεων/ υποέργων. Εξετάζεται δηλαδή, εάν η υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης / υποέργου σχεδιάστηκε κατά τρόπο συμβατό με τα οριζόμενα στο εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο. Ειδικότερα, για δικαιούχους οι οποίοι δεν έχουν την ιδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής, οι οποίοι δεν υποχρεούνται στην τήρηση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων καθώς οι συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται από αυτούς δεν φέρουν δημόσιο χαρακτήρα αλλά αποτελούν συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου διεπόμενες από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, έχουν υποχρέωση τήρησης των ειδικών προϋποθέσεων επιλεξιμότητας των δαπανών στις οποίες προβαίνουν. Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, στο υποβληθέν ΤΔΠ, ελέγχεται ότι αναφέρεται το θεσμικό πλαίσιο (ΤΔΠ> ΤΜΗΜΑ Δ > ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ > ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ή/και ΤΜΗΜΑ ΣΤ > ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ > ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ / ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ) και ότι οι σχετικοί κανόνες για τον τρόπο υλοποίησης αναλύονται περαιτέρω και περιλαμβάνονται σε ένα δεσμευτικό -ανάλογα με το είδος του φορέα- κείμενο, το οποίο βρίσκεται στην καρτέλα του δικαιούχου αλλά και επισυνάπτεται στο ΤΔΠ. Γενική και αόριστη παραπομπή στο ν.4412/2016 και στην αναλογική εφαρμογή του, δεν πληροί την υποχρέωση αυτή. Η ΔΑ/ΕΦ αξιολογεί την καταλληλότητα και προσφορότητα της εν λόγω διαδικασίας υλοποίησης. Στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες δημοσίων συμβάσεων θεωρείται ότι το κριτήριο ικανοποιείται.	Ναι / Όχι		

3	Τήρηση Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.	Κατά την αξιολόγηση της πρότασης, η ΔΑ λαμβάνει υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΧΘΔ) και την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιείται η «Υποστηρικτική Λίστα κατά την αξιολόγηση, και επαλήθευση των πράξεων βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων», η οποία δίνει κατευθυντήριες οδηγίες ως προς την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του ΧΘΔ. Τα σχετικά θεμελιώδη δικαιώματα που εξετάζονται είναι τα ακόλουθα: 8 Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, 16 Επιχειρηματική ελευθερία, 21 Απαγόρευση διακρίσεων, 23 Ισότητα ανδρών και γυναικών, 26 Ένταξη ατόμων με αναπηρίες, 37 Προστασία του περιβάλλοντος, 41 Χρηστή διοίκηση, 42 Πρόσβαση στα έγγραφα και ανάλογα τις προς αξιολόγηση προτάσεων και: 16 Επιχειρηματική ελευθερία, 17 Ιδιοκτησία, 33 Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή, 36 Πρόσβαση στις υπηρεσίες οικονομικού ενδιαφέροντος, 38 Προστασία του καταναλωτή. Εφόσον η ΔΑ έχει υπόνοια/ένδειξη μη συμμόρφωσης σε αρχή ή δικαίωμα του ΧΘΔ λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της πρότασης. Στην περίπτωση που η πρόταση δεν μπορεί να βελτιωθεί, η ΔΑ απορρίπτει την πρόταση.	Ναι / Όχι		
4	Συμβατότητα της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων	Εξετάζεται εάν η πράξη είναι συμβατή με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται σε σχετικές εγκυκλίους της ΕΥΚΕ-ΧΕ αναφορικά με τον έλεγχο συμβατότητας προτεινόμενων προς χρηματοδότηση με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην περίπτωση που η πράξη είναι κρατική ενίσχυση θα πρέπει να αποτυπώνονται οι ενέργειες στις οποίες έχει προβεί ο δικαιούχος ώστε να διασφαλίσει εκ των προτέρων το συμβιβασίμο της χορηγούμενης ενίσχυσης με το δίκαιο του ανταγωνισμού περί κρατικών ενισχύσεων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από την Συνθήκη και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ δίνονται κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη είναι κρατική ενίσχυση. Στην περίπτωση που η πράξη δεν είναι κρατική ενίσχυση θεωρείται ότι ικανοποιείται το κριτήριο.	Ναι / Όχι		
5	Αειφόρος ανάπτυξη	Εξετάζεται με ποιο τρόπο η προτεινόμενη πράξη σέβεται την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης και ειδικότερα σε σχέση με τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις της εγκεκριμένης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Προγράμματος.	Ναι / Όχι		

6	Ενίσχυση της κλιματικής ανθεκτικότητας	Εξετάζεται η διασφάλιση της κλιματικής ανθεκτικότητας της προτεινόμενης επένδυσης σε υποδομή, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής «Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027» (2021/C 373/01) και με τις περαιτέρω κατευθύνσεις του Παραρτήματος IV για την εκπλήρωση του κριτηρίου της ενίσχυσης της κλιματικής ανθεκτικότητας. Το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται σε πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομή με αναμενόμενη διάρκεια ζωής τουλάχιστον 5 ετών και οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία Α (υποκατηγορίες Α1 και Α2) της ΥΑ κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων (ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069 ΦΕΚ 841Β/2022, όπως ισχύει). Μετά την έκδοση της ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/143898/9866/31.12.2024 απόφασης με την οποία τροποποιήθηκαν οι αναλυτικές προδιαγραφές των περιβαλλοντικών μελετών, το κριτήριο εκπληρώνεται εφόσον έχει εξετασθεί επαρκώς κατά την διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης η διάσταση της κλιματικής ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 18 του Εθνικού Κλιματικού Νόμου (ν. 4936/2022) και αυτό αποτυπώνεται στην Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). Σε διαφορετική περίπτωση, ο δικαιούχος υποβάλλει τη σχετική έκθεση τεκμηρίωσης. Διευκρινίζεται ότι η θετική απάντηση «ΝΑΙ» καλύπτει τις περιπτώσεις όπου το εν λόγω κριτήριο δεν δύναται να εφαρμοστεί.	Ναι / Όχι		
7	Προάσπιση και προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών	Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις γυναίκες και στους άντρες. Σημειώνεται ότι η αρχή της ισότητας δεν αποκλείει τη διατήρηση ή τη θέσπιση μέτρων που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα υπέρ του υποεκπροσωπούμενου φύλου. Εξετάζεται εάν η πράξη συνεκτιμά και υπερασπίζει την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου. Η θετική απάντηση του κριτηρίου εξασφαλίζεται και στην περίπτωση που η πράξη αφορά στο σύνολο του πληθυσμού και ως εκ τούτου ωφελούνται με τον ίδιο τρόπο οι γυναίκες και οι άνδρες, χωρίς καμία διάκριση.	Ναι / Όχι		
8	Αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού	Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη αποτρέπει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.	Ναι / Όχι		

9		Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία	Εξετάζεται πώς η πράξη διασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει ήδη αρχίσει η υλοποίηση της πράξης και δεν έχει γίνει σχετική πρόβλεψη για ΑΜΕΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την κείμενη νομοθεσία, η θετική αξιολόγηση θα πρέπει να τεκμηριώνεται με τη δέσμευση του δικαιούχου ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για εξασφάλιση προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ με δικά του έξοδα. Για την εξειδίκευση του κριτηρίου αυτού επισυνάπτεται σχετικό Παράρτημα ΙΙ. Ειδικά για το εν λόγω κριτήριο διευκρινίζεται ότι η θετική απάντηση («ΝΑΙ») καλύπτει τις ακόλουθες περιπτώσεις: • Στην πράξη περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ. • Δεν προβλέπονται απαιτήσεις για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της πράξης βάσει της οποίας δεν κωλύεται (π.χ. περίπτωση ανακατασκευής τάπητα οδοστρωσίας κλπ) ή δεν απαιτείται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ (π.χ. Προγράμματα τύπου «Εξοικονομώ κατ' οίκον» κλπ).	Ναι / Όχι		
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η πράξη θα πρέπει να λαμβάνει την τιμή ΝΑΙ σε όλα τα κριτήρια.				ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ	ΝΑΙ	
					ΟΧΙ	
1	3 ^Η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Σκοπιμότητα πράξης	Αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης	Εξετάζεται η παρεχόμενη στο ΤΔΠ και στην έκθεση σκοπιμότητας τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης και ο τρόπος με τον οποίο η προτεινόμενη πράξη συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανάγκης ή του προβλήματος που έχει εντοπιστεί ή/και στην αποτυχία της αγοράς που έχει προσδιοριστεί, καθώς και το βαθμό συμβολής της προτεινόμενης πράξης στην κάλυψη/ αντιμετώπιση των αναγκών σε σχέση με την κρισιμότητα του προβλήματος στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ειδικού στόχου/ κατηγορίας δράσεων. Εξετάζεται αν η πράξη απαιτείται σύμφωνα με την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία, καθώς και Εθνικούς και Περιφερειακούς Σχεδιασμούς: Σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών και Επιχειρησιακό σχέδιο διαχείρισης αστικών λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας.	ΝΑΙ: Τεκμηριώνεται επαρκώς η αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης ΟΧΙ: Δεν τεκμηριώνεται επαρκώς η αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης		

2		Συμμόρφωση με ολιστική προσέγγιση στον τομέα των υδάτων	Εξετάζεται η υποβαλλόμενη «Έκθεση τεκμηρίωσης συμμόρφωσης με την ολιστική προσέγγιση στον τομέα των υδάτων» (συνημμένο αρχείο της πρόσκλησης), η οποία περιλαμβάνει επιμέρους ερωτήματα / κριτήρια, τα οποία πρέπει να απαντηθούν / συμπληρωθούν από τον δικαιούχο (σε συνεργασία με τον φορέα λειτουργίας και συντήρησης στην περίπτωση που δεν είναι και δικαιούχος). Η αξιολόγηση της έκθεσης από τη ΔΑ αποτυπώνεται στη διακριτή «Λίστα ελέγχου συμμόρφωσης» (συνημμένο αρχείο της πρόσκλησης) και προϋπόθεση για την θετική αξιολόγηση του κριτηρίου της ολιστικής προσέγγισης είναι η πλήρης κάλυψη του συνόλου των ερωτημάτων επιμέρους κριτηρίων της έκθεσης. Στη λίστα ελέγχου συμπεριλαμβάνονται 2 υποκριτήρια (Γ1 και Γ3) με δυνατότητα υποβολής των εγγράφων τεκμηρίωσης σε μεταγενέστερο χρόνο. Σε περίπτωση που η υποβολή τεκμηρίωσης παραπέμπει σε επόμενο, μετά την απόφαση ένταξης, χρόνο, με βάση υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου, η ΔΑ θα πρέπει να συμπεριλάβει σχετικό ειδικό όρο στην απόφαση ένταξης με προθεσμία συμμόρφωσης.	ΝΑΙ : Συμμόρφωση με ολιστική προσέγγιση στον τομέα των υδάτων ΟΧΙ : Μη συμμόρφωση με ολιστική προσέγγιση στον τομέα των υδάτων		
3		Αποτελεσματικότητα	Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών, όπως προσδιορίζονται στην πρόσκληση. Ο βαθμός συμβολής εκφράζεται ως το πηλίκο των τιμών του δείκτη εκροής RCO31 για την πράξη προς το δείκτη εκροής RCO31 που αναφέρεται στην πρόσκληση. $P_n = (\text{δείκτης εκροής της πράξης}) / (\text{δείκτης εκροής ειδικού στόχου ή δράσης})$.	ΝΑΙ: Όταν ο βαθμός συμβολής P_n είναι μεγαλύτερος του μηδενός. ΟΧΙ: Όταν ο βαθμός συμβολής P_n είναι μηδέν.		
4		Αποδοτικότητα	Εξετάζεται η βέλτιστη σχέση μεταξύ του ποσού της στήριξης (προτεινόμενος προϋπολογισμός πράξης) και της επίτευξης των στόχων (αναμενόμενες εκροές της προτεινόμενης πράξης).	ΝΑΙ: Όταν η αποδοτικότητα P_n είναι		

		Η αποδοτικότητα εκφράζεται ως το πηλίκο Πν= (δείκτης εκροής RCO31 της πράξης / δείκτης εκροής RCO31 πρόσκλησης) προς (προϋπολογισμό πράξης / προϋπολογισμό πρόσκλησης).	μεγαλύτερη του μηδενός.		
			ΟΧΙ: Όταν η αποδοτικότητα Πν είναι μηδέν.		
5	Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση	Ο δικαιούχος θα πρέπει να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο τα παραδοτέα/αποτελέσματα της προτεινόμενης πράξης θα αξιοποιηθούν. Επιπλέον για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις να τεκμηριώνει ότι διαθέτει τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς για να καλύψει τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης, ώστε να διασφαλίσει την χρηματοοικονομική βιωσιμότητα αυτών των πράξεων. Ειδικότερα: -Στις περιπτώσεις που η πράξη περιλαμβάνει επενδύσεις σε υποδομές, ο δικαιούχος υποβάλλει τα απαιτούμενα έγγραφα που περιγράφονται στη πρόσκληση και συμπληρώνει το συνημμένο στην πρόσκληση υπόδειγμα για τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα πράξεων στο οποίο γίνεται ανάλυση των αναγκών χρηματοδότησης της πράξης κατά τη διάρκεια των πρώτων δεκαπέντε ετών λειτουργίας της ώστε να τεκμηριώνεται η κάλυψη του κόστους λειτουργίας. -Στις περιπτώσεις που η πράξη περιλαμβάνει παραγωγικές επενδύσεις, ο δικαιούχος υποβάλλει τα απαιτούμενα έγγραφα που περιγράφονται στη πρόσκληση. Σημειώνεται ότι κατά την ολοκλήρωση μίας πράξης θα πρέπει να εξασφαλίζεται η λειτουργικότητά της.	Ναι / Όχι		
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η πράξη θα πρέπει να λαμβάνει την τιμή ΝΑΙ σε όλα τα κριτήρια.			ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ	ΝΑΙ	
				ΟΧΙ	

1	4^Η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Ωριμότητα πράξης	Στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης της πράξης	Εξετάζεται ο βαθμός ωριμότητας της πράξης από την άποψη της εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών προετοιμασίας (μελέτες, έρευνες, εγκρίσεις μελετών, τεύχη δημοπράτησης, κ.λπ.) για την έναρξη της υλοποίησής της. Η αξιολόγηση της ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης διενεργείται ανά υποέργο και αφορά την ωριμότητα των υποέργων εκείνων που συμβάλλουν στο δείκτη εκροών της πρόσκλησης. Τα υποέργα που η έναρξη υλοποίησής τους εξαρτάται από την ολοκλήρωση των άλλων υποέργων (όπως π.χ. προμήθειες) δεν προσμετρούνται, αρκεί να υπάρχει τεκμηρίωση του κόστους αυτών. Δεν προσμετρούνται επίσης και άλλα υποστηρικτικά υποέργα, όπως ΟΚΩ, κλπ. Το κριτήριο βαθμολογείται μόνο για τα υποέργα που συμβάλλουν στο δείκτη, ενώ για τα μη κύρια υποέργα απαιτείται σχετική τεκμηρίωση	ΝΑΙ : Επάρκεια ωριμότητας Υπαρξη εγκεκριμένων οριστικών μελετών ή/και τεύχους υπολογισμού και τεκμηρίωσης για τον καθορισμό του προϋπολογισμού της αναθέτουσας αρχής και κανονισμού μελετών έργου, για δημόσιες συμβάσεις με αξιολόγηση μελέτης και σχεδίων τευχών δημοπράτησης, όπως απαιτούνται από την πρόσκληση. Βαθμός 10 ΟΧΙ : Ανώριμη Πρόταση Μη ύπαρξη εγκεκριμένων οριστικών μελετών ή/και τεύχους	
---	---	---	---	---	--

				υπολογισμού και τεκμηρίωσης για τον καθορισμό του προϋπολογισμού της αναθέτουσας αρχής και κανονισμού μελετών έργου, για δημόσιες συμβάσεις με αξιολόγηση μελέτης και σχεδίων τευχών δημοπράτησης, όπως απαιτούνται από την πρόσκληση. Βαθμός 0		
2	Βαθμός προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών	Εξετάζεται ο βαθμός προόδου συγκεκριμένων διοικητικών ή άλλων ενεργειών, πέραν αυτών που εξετάζονται στο πλαίσιο του προηγούμενου κριτηρίου, οι οποίες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης (πχ αποδεικτικά έγγραφα ιδιοκτησιακού καθεστώτος ή διαδικασίας απόκτησης γης, αδειοδοτήσεις, εγκρίσεις από συμβούλια, περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις ή απαλλακτικό αυτών ανάλογα με την κατάταξη του έργου ή της δραστηριότητας, εγκρίσεις αρμόδιας αρχαιολογικής υπηρεσίας, υπηρεσίας δασών, κλπ)	ΝΑΙ : Πληρότητα Εγκρίσεων Περιβαλλοντική αδειοδότηση, απαιτούμενα έγγραφα τεκμηρίωσης ιδιοκτησιακού καθεστώτος ή/και διαδικασίας απόκτησης γης και απαιτούμενες εγκρίσεις λοιπών φορέων (όσων αφορούν).			

				Βαθμός 10		
				ΟΧΙ : Μη πληρότητα Εγκρίσεων Μη ύπαρξη περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή/και εγγράφων τεκμηρίωσης ιδιοκτησιακού καθεστώτος ή/και διαδικασίας απόκτησης γης και απαιτούμενων εγκρίσεων λοιπών φορέων (όσων απαιτούνται). Βαθμός 0		
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η πράξη θα πρέπει να λαμβάνει την τιμή ΝΑΙ σε όλα τα κριτήρια.				ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ	ΝΑΙ	
					ΟΧΙ	

